

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vsek četrtak in velja s počitnino v nedeljo v Mariboru z poštovanjem na dne za celo štev. 5. R. in leto 3 K. in za četrt leta 1917. Naslovna in Namenska 5 K. in druga izvenčajna dolžina 2 K. Naši kodi sami po njega, plača na leto 5 K. — Mariborski in postopek na: Upravni urad za Cestno in železniško cestno v Mariboru. — List se dovoljuje da uporabi. — Tako Kraljevina Slovenska "Slovenski" dobituje list brez posebne narodnosti. — Posamezni list število 12 v. — Upravni urad: Kraljevina, cesta 5. — Določilo se ne nudi. — Upravni urad: Kraljevina cesta 5. — Spremljeno in rezervirano.

Na nasred je pisanje od enoletne potovanje za enkrat 24 v. ali kar je mogoče, 1 kvadratni centimeter prostora stane 10 v. Za vsečino ogone potovanje popust. V zadnjem letu 5 v. — Nasred se sprejemajo do tretje spoml. — Nasprotno reklamacije ne počitaže pravde.

Cesar Karel v smrtni nevarnosti.

Cesar Karel rešen iz smrtni nevarnosti.

Naši domovini je protila velika nesreča. V soboto, dne 10. novembra, je viselo življenje našega cesarja na tanki niti. Popoldne je cesar na povratku iz Gorice po neprevidnosti voznika padel v vodotok blizu Soče, po katerem je plavalno njegovo dragoceno življenje in se borilo z valovi. Končno je božja Prevridnost vendar ukronila, da se je cesar na nekem hladu rešil na močvirnat breg. V naslednjem prinašamo podrobna poročila o nesreči:

Cesar se pelje iz Gorice.

Cesar Karel je v soboto, dne 10. novembra, v družbi bolgarskega kralja Ferdinand, bolgarskih princev Borisa in Cirila ter Parmskoga princa Feliksa (brata cesarice Zite) obiskal Gorico, kjer se je v stolnici vršila slovenska služba božja v zahvalo za ospozitev Gorice. Bolgarski kralj Ferdinand se je odpeljal na italijsko fronto, načesar pa čez Černinjan proti svojemu stanu. V bližini kraja Ruda je vodja cesarjevega avtomobila poskusil peljati skozi hudournik, ki spreminja Sočo in ki je še bil pred nekaterimi dnevi dokaj suh. Cesarev avtomobil je pri prehodu skozi hudournik zavzel v globoko vodo, tako da je motor odpovedal. Tovorni avtomobil, ki je stal v bližini, bi bil moral nato cesarjev avtomobil potegniti na suho, a tudi ta je dobil kratek stik, tako da se niti sam ni mogel ganiti iz hudournika.

Cesar pada v strugo.

Cesarjev telesni lovec Reisenbichler in gardni stražmojster Tomek sta skušala tedaj, da bi prenesla cesarja na breg. Pri tem pa se je podrl jez, na katerem je stal telesni lovec. Cesarevim spremjevalcem, ki so v avtomobilu dospeli do kraja nesreča, je v tem trenotku nudil grozen primor: Cesari nihot izpustiti telesnega loveca, ki je padel v vrtinek kerčnih valov. Bal se je za življenje svojega zvestega služabnika. Valovi so Reisenbichlerja s cesarjem vred in stražmojstrom Tomkom, ki je držal cesarja, potegnili v narasli in deroči hudournik. Navodnega cesarjevega spremstva se je polotila groza. Tako se je videlo, da če ne bo božje pomoči, je cesarjevo življenje izgubljeno.

Brat cesarice Zite skoči v vodo.

Med cesarjevim spremstvom, ki se je peljale v sledičih avtomobilih, je bil tudi brat cesarice Zite, Parmski princ Feliks. Ko je videl, kako nesreča grozi ljubljennemu svaku, se je, dasiravno oblečen v kožuh, kar v popolni vojni upravi vrgel v valove, da bi prišel cesarju na pomoč.

Vsi širje zviti v rešilni klopčič.

Z obupnim naporom se je prinošu posredilo dojeti do cesarja in obeh spremjevalev. Vsi širje so se nato oprijeli drug drugega in se z vsemi močmi trudili, da bi pluli proti bregu, a valovi so jih znova gnali v sredino deročega hudournika. Za prvimi širim je priplul tudi častnik, ki je imel ta dan službo kot odgovorni vodja cesarjevega avtomobila. Tudi on se je oprijel klopčiču in vsi so, dasiravno se jim že pojemalo mod, z naporom vseh sil skušali priti proti bregu.

Romeč se bliža.

Ob bregu so tudi ostali člani cesarjevega spremstva, a niso mogli iti nesrečnikom na pomoč. Dasiravno je že bila sila največja. Dva častnika

ki sta bila najbolj spredaj, pograbita drog, da bi ga pomilila nesrečnikom. A drog je bil preknaten. Drži valovi pa so gnali cesarja in njegovo spremjevalce vedno dalje in dalje.

Rešilni hlad.

Srečen slučaj je hotel, da so valovi zagnali vseh pet do neke male vrbe v stranski strugi, kjer voda ni bila tako globoka in kjer tudi valovi niso divjali s tako silo, kot v sredini struge. Častniki na obrežju so končno našli debel in težak hlad, katerega so z veliko težavo spravili čez močvirnat svet blizu kraja, kjer so se nahajali cesar in njegovi spremjevalci.

Cesar visel na malem grmu.

Cesar se je trdno oprijel nekega nizkega vrbovrega grma, valovi so pljuskali cesarju čez glavo, a kljub veliki nevarnosti ni izgubil niti za trenutek prisotnosti duha. Ko so mu bližajoči se rešitelji kljucali, naj se dobro drži, da že prihaja pomoč, jim je odgovarjal z izredno mirnostjo. Rešiteljem na kopnom se je po dolgem trutu vendar le posrečilo došeti cesarja in ga spraviti na varno.

Cesar hoče pomagati rešiti svoje spremjevalce.

Ko so končno z veliko težavo potegnili cesarja na suho, je bila njegova prva beseda: „Kje je princ Feliks, kje so moji zvesti, kje so moji rešitelji?“ Z veliko prošnjo so cesarja prisilili, da se je prvi vse del na hlad in tako čez preplavljeni močvirje prišel na varno, suho obrežje. Po vsej sili je hotel še prej pomagati potegniti svoje spremjevalce na varno.

Cesar Zahvali Boga za rešitev.

Cesarjeva prva beseda na suhem so bile: „Hvala Bogu in Mariji ter Vam, rešitelji moji, za rešitev. Moje življenje in življenje mojih zvestov je viselo na niti. To je pač vojska, ki zahteva od nas mnogokaj!“ Solnce je že davno šlo za goro, ko se je cesar ves premočen in upahan z avtomobilom vred in stražmojstrom Tomkom, ki je držal cesarja, potegnili v narasli in deroči hudournik. Navodnega cesarjevega spremstva se je polotila groza. Tako se je videlo, da če ne bo božje pomoči, je cesarjevo življenje izgubljeno.

Cesar Zahvali Boga za rešitev.

Delu spremstva, katero se ni moglo udeleževati rešilnih del, je bila poverjena težavnna naloga, obvestiti cesarico o veliki nezgodi ljubljenega soprog. Po ovinkih in mirno, da se ne bi prestrašila, kar bi utegnilo biti usodenolno za njene zdravstvene stanje, so ji naznani, v kako nevarnem položaju se je nahajal soprog. Dasiravno tropatajoča od žalosti in razburjenja, je vendar mirno z nestrpno čakale, kadar se vrne njen ljubljeni Karel.

Cesar se zrečne vrne.

V mraku se je cesar vrnil ves premočen v svoje stanovanje. Svidenje med cesarico in cesarjem je bilo izredno prisrerno. Cesario je vroče objela ljubljenega soprog in je venomer ponavljala: „Ljubi moj Karel, ljubi moj Karel!“ Zahvalila je Boga in rešitelje za velike reševalne delo. Cesari se je takoj preoblekel, skopal in jo šel kmalu v postelj, kjer je sladko zaspal. Dosedaj še ni opaziti kakih slabih nasledkov nesreča. Cesari se dobro počuti. Se tisto noč po nesreči je sprejemal razne poročevalce in glasnike.

Veselje v celi Uravni.

Glas cesarjevi rešitvi je brzjav nagloma namesel po vsej Avstriji. Po cerkvah so se že preteklo nedelje vršile zahvalne službe božje, vsa večja mesta pa se bila v zastavah. Vse je hvalile Boga, da

nam je na tako čudežni način ohranil življenje ljubljenega vladarja. V Ljubljani se je v stolnici vršila slovenska zahvalna služba božja, katero so se udeležili visoki dostojanstveniki in ogromno število vernega ljudstva. Istotako so se v Gorici, v Celovcu, v Trstu in drugih večjih slovenskih krajih vršile zahvalne službe božje. Pod vtiskom vesti o rešitvi cesarja se je zbral dne 11. novembra ministrski svet k izredni seji, da poda izraz hvaležnosti božji previdnosti, ki je odvrnila strašno nevarnost od vvišene osebe iskreno ljubljenega vladarja in avstrijskih narodov ter da izrazi svoje veselje nad cesarjevo rešitvijo. V seji gospodske zbornice v torek, dne 13. t. m., se je izrazilo veselje povodom rešitve cesarja iz resne smrtni nevarnosti. Istotako je tudi poslanska zbornica po svojem predsedstvu sporočila vladu radost vseh zborničnih strank nad srečno rešitvijo ljubljenega vladarja.

Rešitelji.

Parmski princ Feliks, brat cesarice Zite, ki ima odličen delež pri cesarjevi rešitvi, je rojen leta 1893 in je prideljen kot poročnik dragonskemu polku št. 15. Princ Feliks in njegov, eno leto mlajši brat René sta skoro vedno v družbi cesarice Zite; iskreno prijateljstvo ju veže tudi do njunega svaka cesarja Karla.

Cesarjev telesni lovec Reisenbichler je star 33 let. Dvorni službi že pripada več let in je bil cesarjev telesni lovec, ko je bil cesar Karel Še prestolonaslednik. Reisenbichler je posebno zvest služabnik ter spremja cesarja skoro na vseh njegovih potovanjih. Reisenbichler je rodom Dunajčan in je neoženjen. Njegov oče in sestra živita v predmestju Meidling.

Stražmojster Tomek je mlajši od Reisenbichlerja in je prideljen k cesarjevi telesni gardi. Zadnji čas ga je cesar dodelil svoji vojaški pisarni kot ordonanc. Tomek je izredno velike in močne postave. Vsled svojega zvestega službovanja je Tomek dobil že več odlikovanj. Tomek je izborni plavač, kar je v usodnem trenotku bilo za cesarjevo rešitev gotovo velike važnosti. Tudi Tomek je rojen na Dunaju; njegovi starši pa so doma iz Češkega.

Odlikovanje rešiteljev.

Cesar se je takoj izkazal hvaležnega svojim rešiteljem ter jim je podelil razna odlikovanja. Parmski princ Feliks je dobil zlato hrabrostno kolajno; vojaški zasluzni križe III. razreda z vojnim okrasom je dobil nadporočnik Fries-Barta; pohvalno priznanje je dobil že tretjič ritmojster Gruber pl. Seelingheim; isto odlikovanje v drugič stotnik Werkmann in prvokrat baron Rudolf pl. Slatin-paša. Zlato hrabrostno kolajno so dobili: telesni lovec Jožef Reisenbichler, gardni stražmojster Friderik Tomek, narednik Karel Blakovič in Ignacij Jirouš, četovodija-titularni narednik Alojzij Pokorný, četovodja H. Suman in srebrno hrabrostno kolajno desetnik Jože Kraft. — Odlikovanci so se zbrali dne 11. novembra v cesarjevem jedilnem vozlu dvornega vlaka. V navzočnosti svojega brata nadvojvode Maksa in obilega spremstva je cesar, ki je dospel v voz v spremstvu cesarice, izročil odlikovanec omenjena odlikovanja in se je vsakemu posebno iskreno zahvalil za rešitev. Tudi cesarica se je vsakemu posebno zahvalila in stisnila roko. Rešitelja Reisenbichler in Tomek sta dobila od cesarice še posebno darilo.

Iz milijonov in milijonov sre se se dviguje te dni zahvalna molitev proti nebu, da je Bog našemu cesarju v največji sili poslal rešilno pomoč. Življenje našega cesarja je v sedanjih trenotkih, v času velikih vojnih in političnih dogodkov posebno dragoceno. Hujšega udarea bi naša domovina sploh ne mogla

čoživeti, kaker če bi bil naš ljubljeni vladar utonil. **Kdo** vrhovni poveljnik vodi sedaj cesar Karel naš zmagovito armade v deželi zemljelačnega Laha, od našega vladarja trdno želimo, da nam bo skoro priboril telizačljeni mir, od njega pa upajo posebne tlačeni narodi v Avstriji in na Ogrskem, da jim bo podaril narodno svobodo in samostojnost. Mi Slovenci se bomo te dni zedali v vroči zaljavnitvi molitvi do Vsemogočnega, da naš je ohranil ljubljenega cesarja Karla!

Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrij!

Slovenski poslanci proti vinskemu davku.

Dne 6. novembra je bila deputacija poslanec iz vseh vinogradnih pokrajin sprejeta od ministrskega predsednika, poljedelskega in finančnega ministra v avdijencu zaradi nameravanega novega obdačenja vina in sadjeve.

Razpravo je uvedel nižjeavstrijski poslanec in deželnih odbornik Mayer. Kratko za njim sta govorila zastopnika slovenskih vinogradnikov Roškar in dr. Jankovič. Oba sta zavzela odločno odklonilno stališče napram neznosnemu davku.

Poslanec Roškar je povdral, da je ta zakonska predloga nesprejemljiva že iz razlogov, nastalih vsled vojne, ker so ne le gospodarji, ampak tudi vinčarji v veliki večini v vojski ter je obdelovanje že vsled tega zelo otežkočeno in da pri teh razmerah ni pričakovati, da bi žene z otroci zamogle še zanaprej v zemljo opravljati razen drugih tudi vinogradna dela. Vsled revkizicije živine tudi vedno bolj primanjkuje potrebne gnoje. Letošnja izborna vinska letina je le izjoma, kateri ne bodo lahko kmalu sledile enake. Tudi sedanje visoke cene za vino bodo kmalu po končani vojski, kadar se zopet pomnoži izdelovanje piva, zopet padle na nižino prejšnjih časov. Kako so naj potem plača vinski davek in sicer 32 v od litra, od sadjeve 8 v in to tudi od pijače za domače potrebe?! Navzočemu sekcijskemu načelniku Joasu je govornik rekel v obrazu: „**Ko** bi Vi kot sestavitev te davčne predloga le nekoliko pozvali današnje razmere na deželi, položaj vinogradnikov, stroške pridelovanja in druge razmere, bi pač te predloge nikdar ne bili sestavili samo na račun pridelovalcev, še manj pa bi v zbornici predložili predlog v tej obliki. Opozorjal je na razne šikanje od strani finančnih organov, katere bi bile nezmošne, in bi v mnogih slučajih dovedle do ostrih kazni naših vinogradnikov, tudi brez vsake lastne krivide. Mnogo lažje bi bilo prenašati povisani zemljiški davek, kateri pa je itak že z do 100 odstotnimi vojnimi dokladami povisan. Finančne postave se ne sklepajo samo za eno leto, ampak za več let. **Kaj** se pa naj zgodi takrat, kadar bo morda cena za vino in sadjevec enako visoka kakor naloženi davek? Ali se morda naj takrat pusti ves pridelek kar v naravi poginiti? Torej, ako že mora priti vinski davek, ne sme nikdar biti pridelovalni, ampak zavživalni davek na podlagi stopnjevalnih vinskih cen po razliki pridelka, da ne bo tisti, ki piše priprosto izabe-

le, ravno tako visoko obdačen, kaker pivec najboljšega pokraja.

Dr. Jankovič se je še posebej zavzemal tudi za to, da se množina vina in sadjeve, ki se porabi za dom in za delavce, ne sme nikdar obdačiti — ker pri današnjem in tudi bodočem pičlem številu delavstva pač nikdo naj ne misli, da je mogoče, viničarje in dminarje zadovoljiti in odpraviti samo le z vodo ali pikolitom. Poslanec je izjavil, da je predloženi zakon o obdačenju vina po izjavah vseh govornikov enostavno nesprejemljiv, ker bi mu sledil prej ali sicer popolni propad vinogradništva.

Tuji dr. Pogačnik kot zastopnik Kranjske se je gorko zavzemal za vinogradništvo, odklanjal z vso vnemo vinski davek ter izrazil željo, naj vlada ne uniči kulturo, katera še vzdržuje največ nekdajne poezije med ljudstvom in je takoreč zraščena z njim.

Oglasil se je končno še poljedelski minister grof Sylva-Tarouca, kateri je odobraval naša izvajanja in se jih doslovno pridružil. Rekel je, da je tudi on vinogradnik in ve, da je vinogradna kultura ena najtežavnejših in da so bili tudi njegovi vinskradni obrati vseh zadnjih 50 let pasivni, to je, da niso prinesli nobenega dobička.

Ob koncu se je poslanec Roškar v imenu vinogradnikov zahvalil za odločno stališče poljedelskega ministra ter ga prosil tudi nadaljnje zaščite vinogradnikov.

V vinarskem odseku državnega zbora se poslanci Roškar, dr. Jankovič in Brencič dne 6. novembra zavzeli glede državnega vinskega davka popolnoma odklonilno stališče.

Poslanec Roškar je odločno povedal, da vinogradniki v težavnih razmerah, v katerih živijo, ne morejo plačati produksijskega davka v znesku 32 v od litra. Pri tem pa bi se bili neprestano izpostavljeni šikanam finančnih organov in nevarnosti raznih kazni. Če pa vlada že hoče upeljati davek na vino in sadjevec, naj ga plačujejo v znižanem znesku konzumenti, ne pa pridelovalci. Vino in sadjevec, ki se potrebuje za domačo rabo vinogradnikov in sadjarjev, se naj ne obdači. Če se upelje ta davek, bo uprava stala zopet ogromne svote in bo požrla večino davka, vinogradništvo pa bi bilo uničeno ali vsaj hude oškodovane.

Poslanec Brencič se je pridružil izvajanjem poslancev Roškarja in je označil vladno predlogo o vinškem davku kot velike neumnost. Ostro je zavračal izvajanja sekcijskega načelnika Joasa iz finančnega ministarstva, ki je želel, da se vinski davek upelje na vsak način. Poslanec se izreka proti vsakemu vinskemu davku ter omenja razmere ubogih vinogradnikov v Halozah, v Slovenskih goricah in v Ormoškem okraju, kjer so vinogradniki večinoma le majhni posestniki, kateri se preživljajo samo le iz majhnih goric. Če se upelje ta visoki davek, bi bili posestniki malih vinogradov prisiljeni pustiti svoja posestva in si iskat kruha drugod. Opozorja na nizke vinske cene prejšnjih let (12—24 v liter). Če utegnejo cene zopet pasti, kako pa bodo ubogi vinogradniki plačevali davek? Opustili bodo raje vinograde in državo bo imela še večjo škodo. Viničarji in drugi delavci

tudi ne bodo zadovoljni, če se jim bo dejala sama pikola. Poslanec opozarja tudi na nevarnost, ki preti avstrijskim vinogradnikom od strani italijanskega vina, ki bi se utegnilo po vojski za mnoge nižje cene uvažati v našo kraje.

Dr. Jankovič zavrača sekcijskega načelnika in povdinja, da je vinski davek kot prodejski davek nesprejemljiv. Mali vinogradniki, ki še do sedaj niti brezobrestnih posojil radi slabih letin niso mogli vriniti, bi bili najhujše udarjeni. Novih vinogradov pa bi potem sploh nihče ne maral več delati. Vinski davek bi uničil prodejno vino v naših krajih in bi ugonobil tudi eksistenco mnogo ljudi.

Nakako stališče so zavzemali glede vinskega davka tudi drugi poslanci iz vinogradnih krajev. Vladni zastopniki pa so trdovratno vstrajali pri vladni predlogi.

Slovenski poslanci bodo v vsakem smislu storili svojo dolžnost, da varujejo koristi naših domovih vinogradnikov.

Samo 8 kg fižola.

Štajerski deželni gospodarski svet, ki stoji pod vodstvom, oziroma nadzorstvom cesarskega namestnika grofa Claryja, nam poroča, da smojo kmetski pridelovalci uporabiti od lastnega pridelka za hrano svoje družine in delavcev samo 8 kg stične fižole (fižola, leče ali grašice) za osebo.

Za semo se smo glasom te odredbo uporabiti na 1 hektar: pri nizkem fižolu 60 kg (60, 100 kg), pri fižolu za drogo 40 kg (60, 80 kg), pri lobu 200 kg (220, 240 kg), pri grašici 120 kg (100, 200 kg) in pri leči 100 kg (120, 140). Prva številka pomenu merilo za semo v dobrini, prva v oklepnu v srednjem, druga v oklepnu v slabim legi.

Tako določajo gospodje uradniki kmetski pridelovalci njegov vskdanji živež in semo. Pri določevanju množine fižola za živež se bili gotovo sami izraziti protivniki kmetskega stanu zraven, kajti drugače si ne moremo razlagati, kako bi se moglo doletiti za osebo na leto samo 8 kg fižola za hrano. S to množino fižola kmetski človek nikakor ne more shajati na leto.

Kdo bo še opravljal težka kmetska dela, če bo smel na dan zavžiti samo nekaj zrne fižole? Na 1 kg gre 1600 do 2400 fižolskih zrn. To bi bilo, če se računa po 8 kg na leto, skupno samo 16.000 fižolovih zrn (če vzamemo povprečno 2000 zrne na kilogram) na eno osebo. To število se razdeli na 365 delov, če se računa, da bi se fižol zavžival vsak dan enkrat. Tako izračunamo, da bi prišlo na osebo na dan celih 50—60 fižolovih zrne ali pa 2 delki in 18% grama fižola.

Gospod grof Clary, tu se zopet vidi, kako dobro sreči imajo uradniki, ki so določevali o tej Salomskega odredbi, do kmetskega ljudstva.

Vsekakor je tudi množina, določena za semo — premajhna. Če bo smel kmet vsaditi na 1 hektarju samo 60 kg fižola, bo letina drugo leto še mnogo slabša, kot letos. Na 1 hektar (1% orala) zemlje se mora računati, če se vsadi fižol med koruze, najmanj 150 kg semenskega fižola, t. j. 3 metriike. Z

zračnih poletov, se peljala v najbolj globoko tolmune Dnjestra in pogurala v vodo prvič kar 3 kg te morilno nevarne tvarine.

Po preteklu nekaj sekund se je ekrasit vnel na dnu vode. Počilo in bruhiilo je, da so se potresli visoki bregovi; debel vodni curek je poginal kakih 15 metrov na visoko v zrak. Prepričana sva bila, da nama privabi silna eksplozija kar na cento rib na površje. Salament! Še mrtve žabje krače ni bilo na vrh, kaj še le ribe!

Ponovila sva strel še na drugem, tretjem in četrtem mestu, a nikjer nisva ubila niti najmanjšega ribjega repa. Zaklinjala sva že obo ta grošni Dnestr, ki pogoltava vse sam, ribe pa ne hrani prav nobene.

Imela sva še samo pol kg ekrasita pri rokah. Počnal ga je Franci prav na plitvino, nekoliko pod novo zgradbo mosta. Komaj se je pomirilo nekoliko vsled eksplozije razburkano valovje, se je že pokazalo na površju vse belo rib: manjših, večjih in tudi zelo velikih.

Gledalcev tega učinka je bilo na obeh bregovih Dnjestra vse polno. Ko so zapazili obilni ribi plen, je vrelo med burnim krikom vse v pontone — vsak je hotel nekaj vjeti za pod lačni zob. Drugi so zopet vpili iz polnega grla z bregov, hoteč opozoriti lovece na največje komade. Takega hrupa, tekanja, prorivanja in krika nisem čul z lepa v najhujšem bojnem metežu ne, kakor ravno pri tej priliki. Z enim samim strelom sva ubila 80 kg rib raznih vrst in volikosti.

Ponavljala sva odslej ta ribji lov vsak dan v zabavo in korist. Na mesta pa in v okolici, kjer je posmodil ekrasit enkrat ribe, se ni prikazala vse tedno še žaba ne. Streljala sva vsikdar na drugem mestu ter premnogekrat brez najmanjšega vspeha. To enostavno ribarenje se mi je tako prišljabilo, da sem puhal jezo iz dna duše, ko smo morali po preteklu enega tedna zapustiti Bežawo in s tremi bataljoni odriti neznano kmet v Bukovino na pomoci našim četam.

(Dalje prihodnjič.)

LISTEK.

Vojni spomini

[Janus Galac.]

(Dalje.)

Odslej se nas kozaki niso več lotili pri Bežavi; pač pa nas je začela v živo česati ruska artillerija, ki je bila predrzneša, ker naše tokraj reke s ploh ni bilo. Pomagala nam je z nekaj havbicami, ki so pucale preko Dnjestra, pa še to po največ v naše lastne hrble. Sovražna pehotna nas tudi ni napadala, menda iz strahu ne, da se jim ne izjavijo na val kot bratom kozakom.

Proti večeru je že tičal vsak naš vojak do vrata zakopan in zarif v zemljo. Iz naših srce se je poslovil obup in nam je podala roko samozavest: ker nas niso danes, nas ne bodo tudi jutri!

V mraku smo začeli zbirati po travi mrlje in jih nositi do vaškega pokopališča. Leži ta mirodvor bolj kraj vasi, ga diči lična kapelica in je skrbno obzidan krog in krog. V to zemljo miru so zasadili pionirji lopate in kopali skoro celo noč. Za častniko so naberačili po hišah deske za krste; moštvo so pa zavili v šotorovo platno (Zeltblatt) in jih polagali k skupnemu počitku v skupni grob.

Ob svitu zore smo se poslovili od padlih tovarišev, jih zaupali materi zemlji, za katere posest so se borili do smrti. Pionirji so jim napravili lepo grobove s križi, z napisi in vencji. Nikdo ne zna tako prikupljivo milo okrasiti in pripristo lepo okinčati grob. Not tovariš padlemu tovarišu. Saj pa tudi niso poslovili nikjer v toliki časti in v spoštovanju, način na bojnom polju. Vsak vojak potegne kapo ob vojaškem grobu in povesi sočutno glavo v zavesti: Janus jan tebi, jutri drugi morda meni! Večkrat so mi je nudila prilika, opazovati mlajše vojake, ki so prihajali prvič iz domovine na bojiste. Kako so začedno gledali te nepregledne občirne galiske ravnin,

posejano z nagrobnimi križi. Kako so prebirali ti fantje napise na leseni spomenikih, snemali kape, in so se jim spuščale iz mladeničko noskaljenih oči solza za solzo na grobišča padlih tovarišev, ki so moralni tudi še v cvetiči mladosti v ledeno zimo — v smrt... Vojaska grobišča vsebujejo, govorijo šepetači nekaj prečiščivega, ganljivega, solze izjemajočega onemu, ki jih obiše z res braško sočutnim srečem. Se stoletja bodo pridigovali ti molčeci grobovi človeštva o zmaju svetovne vojne, ki se je nasičeval skozi leta samo z mladimi in moško krepkimi žrtvami.

Odslej nismo napadali pri Bežawi ne mi in ne Rusi. Samo naša artillerija se je še preselila k nam, da je obstreljevala sovražno postojanke. Preko Dnjestra so začeli graditi pionirji most za prevoz živil in municije.

Pri tem delu je bil zaposlen tudi Franci z namimi pionirji. Ker so se pretvarjali boji v vsakdanje in brezpomembne praske, sem obiskoval tovariša domala vsak dan ob vodi, da sva se vozarišla v pontonu po Dnjestru in ubivala na ta način predočne poletne dneve.

Domislil si je prijatelj, da bi ne bilo prepričljivo, če bi malo poskusila, če morda hrani ta globoko, široko se valeči Dnestr kaj rib. Naši pionirji so vozarili že več nego leto dni s seboj cele zaboje ekrasita, določenega za razstrelbo mostov. Vendar se nam ni ponudila nikoli pri polku prilika, da bi bili sploh kaj pognali po nepotrebnem s pomočjo ekrasita v zrak. Teh odrešenja čakajočih ekrasitnih zaboljev sva se lotila, jih povezala po več kilogramov težke skupaj, jih spojila s pod vodo gorenčim priziganim motvozom in hajdi na lov ter smrt ribam.

V mirnih časih bi menda vsakega zemljana obesili, če bi puhnili po ribah z morilnim ekrasitom. Pa od naj ni bil nobeden prenežni ljubitelj nemih stvari: sva pač enina prostora človeškega želodeca višje nego ribje življenje. Streljanje z ekrasitom je presneto nevarno podjetje; človek mora skrbno paziti, da se ne dvigne sam kar brez peruti proti nesposobom. Mi dva kot izkušena vojaka sva se čevala

naravnimi potrebami in zakoni se ne moremo kregati. Coperati kmet tudi ne zna.

Pravična zahteva torej je: Pridelovalcem se naj dovoli za hrano družini in za delavce ter za same toliko fižola, kolikor ga neobhodno potrebuje. S skromno določenimi množinami živil in s takimi odredbami se kmetskim ljudem jemlje veselje do dela.

V osrednje komisije, ki imajo opraviti s sestavo takib odredb, pa se naj v bodoče vpoklici tudi kmetske strokovnjake in ne same uradnike in kmetske neprijatelje iz mest.

Preobrat v Rusiji.

Strastna borba za nadvladavo in moč v Rusiji je dobila novo obliko. Delavski in vojaški svet se je dne 7. novembra s pomočjo čet polasti Petrogradom in vlade. Začasne vlade, ki je strmoglavila carja in njegovo vladarje, njen voditelj in ministrski predsednik Kerenskij je pobegnil, sicer bi ga bil novi revolucionarni odbor vtaknil v ječo, kakor se je to zgodilo z drugimi njegovimi tovariši-ministri. Vse petrograjske ječe so tako prenapolnjene pristašev Kerenskih, da so morali nekaj vojašnic in solskih poslopij spremeniti v jetnišnice. Na čelo nove vlade se je dvignil Lenin, ki je vodja mirovne struje ruske socialne demokracije ter prijatelj Avstrije in Nemčije.

Eden prvih korakov, ki ga je storila nova revolucionarna vlada, je sledeli oklic, ki naj bi bil podlaga za mirovno ponudbo:

"Nova vlada predlaga vladam vseh vojskujočih se držav, da bi se naj takoj začela predposvetovanja za doseg pravičnega miru, ker je mnemena, da mora biti pravičen mir, ki si ga želi večina delavskih slojev vseh vsled vojne izmučenih držav, takojšen mir brez vsake prilastitve tujega ozemlja in brez vsake nasilne pripotitve tujih narodnosti. Pod nasilno prilastitvijo tujega ozemlja razumeva vlaka vsako priklopitev kake male narodnosti kaki veliki državi brez njenega privoljenja, bodisi, da se to zgoditi v Evropi ali onstran morja; nasilna prisvojitev kake male narodnosti je pa nasilna zabranitev, da si vsaka narodnost po svoje uredi svojo politično vladno obliko."

Vlada slovesno razglaša svoj sklep in trdno voljo, da podpiše mir, ki napravi pod imenovanimi, za vse narodnosti pravičnimi pogoji konec tej vojski. Izjavila tudi, da je pripravljena razmotrovati vseh drugih mirovnih pogojev, ki pa morajo biti od dotednih vojskujočih se držav predlagani jasno in določno ter najhitreje. Vlada tudi odpravi vso tajno diplomacijo in vse tajne pogodbe in jih proglaši za ničeve in neveljavne.

Vlada predlaga vladam vseh vojskujočih se držav, naj sklenejo takoj premirje za tri meseca, ki bodo zadostovali, da pridejo mirovna pogajanja do dobrega zaključka. Nadalje predlaga, da se naj udeleže mirovnih posvetovanj vse narodnosti ali narodi, ki so zapleteni v vojsko ali pa trpe vsled vojske in da se naj sklice zborovanje iz zastopnikov vseh narodov sveta. Na tem zborovanju bi naj bili končnoveljavno sprejeti izdelani mirovni pogoji.

Predlagajoč vsem vojskujočim se državam te navedene mirovne predloge, se obrača začasna ruska vlada na zavedno delavstvo treh najbolj omiknih narodov sveta, namreč Anglije, Francije in Nemčije, ki ima za napredok socializma največje zasluge, s prošnjo, da to delavstvo umeva rešiti načrt za osvoboditev človeštva od vojnih strahov."

Ker se pa sedaj v Rusiji spreminja vlade in ministri, kakor spreminja luna svojo obliko, in se torej razmere niso pojasnje, zlasti pa okoliščina, da baje koraka bivši ministrski predsednik Kerenskij z mogočno armado proti Petrogradu, bosta naša in nemška vlada bržas nekoliko počakali z odgovorom, dokler se razmere v Rusiji ne razjasnijo. Na drugi strani je pa zopet upoštevati, da bo Anglija zastavila vse svoje sile, da Rusija ne sklene posebej miru. Že se sliši grožnja Anglije in Amerike, da angleška in ameriška vlada ne priznavate sedanje ruske vlade in bi ji odtegnili vsako denarno pomoč, ako bi sklenila posebej mir. Vsekakor je pa izjava nove ruske vlade jasen dokaz, da je že tudi rusko ljudstvo do grla sito vojske in si srčno želi miru. Rusko ljudstvo dobro ve, kje tičijo ovire za sklepanje miru; znano mu je, da nista ta ovira ne Avstrija in tudi ne Nemčija, marveč Anglija, kajti papeževga mirovnega pisma ni odklonila ne avstrijska in tudi ne nemška, marveč angleška vlada s svojimi pretiranimi zahtevami.

Dne 12. novembra se poroča iz Petrograda, da je Kerenskij zbral močno armado več armadnih zborov in je z njimi korakal proti Petrogradu. Po poročilih iz Štokholma se je baje vršila 10 km pred Petrogradom bitka med armado, ki jo je zbral Kerenskij, in armado, ki je na strani boljševikov. Štokholmska poročila pravijo, da so po krvavem boju zmagale čete Kerenskega. General Kornilov je baje vkorakal v Petrograd. Tudi petrograjska posadka se je zopet postavila na stran Kerenskega. Lenina je zapustilo mnogo odličnih somišljenikov. Iz teh poročil sledi, da divja sedaj v Rusiji meščanska vojska. O podrobnih dogodkih pa dohajajo iz Rusije le prav skromna in zavita poročila, ki so pobarvana v Angležem prijaznem duhu.

VELIKA URA

zahteva velik narod!
Gre za bodočnost naših
otrok, naše očetnjeve!

Vsak posameznik v de-
želi, ki podpiše

7. vojno posojilo,

krepi armado, jači dr-
žavo in utruje varnost
sedanjega in vseh prej-
šnjih vojnih posojil!

Splošna
brambna dolžnost
zunaj! doma!

Stori
svojo dolžnost!

Italijansko bojišče.

Položaj na italijanski fronti je sedaj ta-le: Armatni skupini Boro evič in Belov stojita ob spodnjem toku reke Piave. Nekoliko južno od mesta Feltre (blizu reke Piave ob srednjem toku) se zasutje naša fronta proti zahodu, in sicer mimo kraja Fonzaso (na italijanskih tleh zahodno od Feltre), potem južozahodno mimo kraja Primolano (tudi na italijanskih tleh v dolini reke Brenta), proti Asiago in Arsiero in teče od tam v zahodni smeri v dolino reke Adiže. Maršal Krabatin je s svojo armadno skupino prodrl od severa do mesta Feltre. Maršal Hendorf je zavzel Asiago ter prodira proti vzhodu na planoti Sedem občin, kjer je zavzel 1612 metrov visoko goro Longara, proti jugu in vzhodu pa prodira v dolini reke Brenta, kjer so naše čete zavzele važne italijanske obmejne utrdbe na višinah in sicer Cima di Campo (1517 m) in Cima di Lan (1260 m), in nekaj krajev na Italijanskem. Tako se je naša fronta zadnje dni močno izravnala. Poprij je tekla po velikem ovinku čez koroško in tirolsko obmejno gorovje, a sedaj je vpognjena proti severu in se v prostoru pri mestu Feltre. Cela bojna črta od izliva reke Piave čez Feltre, Asiago in Arsiero do reke Adiže (južno od Rovereta) znaša samo 180 km. Fronta se je torej skrčila za nad 200 km. Visoko gorovje je večinoma za našim hrbotom. Skoro go tovo se sovražnik tudi ob Piavi ne bo mogel resno ustavljal našemu prodiranju, ker silita maršala Hendorfa in Krabatina od severa proti jugu in vzhodu ter tako ogrožata hrbet Lahu ob Piavi. Francoskim listom se poroča, da gradijo Italijani 80 km za reko Piave drugo močno obrambno črto, katero so že zasedle francoske pomožne čete. Nekatere vesti so poročale, da je bil general Kadorna odstavljen od vrovnega poveljstva in da je general Diaz imenovan za njegovega naslednika. Uradno pa še ta vest ni potrjena. Soditi po pripravah, ki se vršijo sedaj v Italiji, se bo italijanska armada kmalu postavila naši resno v bran. Pričakovati torej smemo, da se bodo vršili v kotu zahodno od Piave in južno od Asiaga—Arsiero srditi boji. Italijani stavijo vse svoje upanje v pomoč Francije in Anglije. Pomoč jim je objavljena in je deloma že tudi na poti. Francoski ministrski predsednik je te dni izjavil, da tečejo po vseh železnicah in potih francoski in angleški vojaki, kanoni in vojno gradivo na drugo stran Alp. Stavil se je tudi vojaški svet četverosporazuma. Ta bo imel nalogo, da spravi sklad in enotnost med vojna podvzetja četverosporazuma, ki bo sestavljen iz ministrskih predsednikov in po enega člana francoske, angleške in italijanske vlade, katerim se bodo pridružili zastopniki drugih držav, ki so z njimi vezane. Sestal se bo vsaj vsak mesec k posvetovanju. Tako meni angleški ministrski predsednik, da bo četverosporazum zmagal. Vojska se je, tako je reklo Lloyd Žorž, vsled needinosti podaljšala, po edinstvi na pokrajšana.

Cela divizijska odrezana.

Pri kraju Longarone (ob gornjem toku reke Piave), severozahodno od mesta Belluno, je bila vsled smotrenega sodelovanja naših v gorah se bore-

čih armad italijanska divizijska popolnoma odrezana. Divizijska se je po vročem boju, v katerem so dosegli predvsem naši štajerski strelski polki velik uspeh, udala in položila orozje. V naši roki je prišel 1 general, nad 10.000 mož, 12 topov in nepregledna množina drugega vojnega gradiva.

Naš plen.

Od 24. oktobra do 11. novembra so naši vidi približno 270.000 mož. Padlih in ranjenih je na italijanski strani najmanj 150.000 mož, tako da je italijanska armada izgubila v treh tednih nad 400.000 mož. Topov smo uplenili blizu 3000. Ostali plen je naravnost ogromen in se ne da prešteeti.

Sestanek treh vladarjev v Gorici.

Nemški cesar Viljem je prispel dne 11. novembra na jugozapadno bojišče in je bil sprejet od cesarja Karla, nadvojvod Maksom, Friderikom, Evgenom in princem Feliksom Parmskim, generalu Arcu itd. Oba vladarja sta se pozdravila s poljubom. Cesare Viljem je čestital našemu cesarju, da se je rešil iz nevarnosti utonitve. Cesare Viljem je posetil tudi cesarico Zito. Kmalu nato je prispel iz svojega stanu kralj Bolgarov s princem Borisom in Cirilom, nakar so imeli trije zvezni vladarji daljši sestanek. Zvečer se je vršil pri naši cesarski dvojici v dvornem vlaku rodbinski obed, ki so se ga udeležili: cesar Viljem, car Ferdinand, princ Boris in Ciril, nadvojvod Maks, Leopold Salvator, Friderik, Evgen in princ Feliks Parmski. Po prisrčni poslovitvi je odpotoval cesar Viljem dalje na fronto, dočim sta se kralj Ferdinand in naš cesar Karel vrnili vsak v svoj stan.

Turška bojišča.

Ker so se sedaj na turških bojiščih spremenile vremenske razmere na boljše, izkorisčajo Angleži to okolnost za obširna vojna podvzetja proti turškim frontama v južni Palestini in v Mezopotamiji. V južni Palestini so se vršili v času od 2. do 7. novembra hudi boji, ki so nesrečno končali za Turke. Angležem se je dne 7. novembra posrečilo zaseseti važno mesto Gazo v južni Palestini ob morski obali. Turški poveljnik Djemal-paša se je moral umakniti v smeri proti Hebronu, ki je komaj 40 km oddaljen južno-zahodno od Jeruzalema. Angleži prodrijo sedaj v smeri proti Jeruzalemu. Cilj angleških podvzetij je zaseseti vso Palestino. Kako skrbno so se Angleži pripravljali na ofenzivo v južni Palestini, je razvidno že iz tega, da podpira njihova podvzetja ob morski obali oddelek vojnega brodovja, ki obstreljuje morsko obrežje, in da uporablja na fronti motorni oklopni avtomobile, takozvane "tanke" in da se poslužujejo v veliki množini strupenih plinov.

Toda ne samo v južni Palestini, ampak tudi v Mezopotamiji ob rekah Evfrat in Tigris so Angleži pričeli z ofenzivo. Od Bagdada so že prodri Angleži v smeri proti severo-zahodu za celih 200 km. V dobi med 2. in 7. novembrom so zavzeli mesti Dur in Tekrit ob reki Tigris. Pri prodiranju Angležev so imeli Turki velike izgube zlasti na munciji in topovih. Cilj angleškega prodiranja je staroslovno zgodovinsko mesto Mozul, ki je oddaljeno od mesta Tekrit samo 200 km v severo-zahodni smeri. Angležem se bo skorogotovo posrečilo zaseseti mesto Mozul, ker je ozemlje za uspešno ustavljanje turških čet med tem mestom zelo neugodno. Angleži so dosedaj prodri v Mezopotamiji ob rekah Evfrat in Tigris navzgor za čez 800 km.

Razne politične vrednosti.

V avstrijski državni zbornici se je vršila v petkovi seji velika razprava na nujna vprašanja in interpelacije Jugoslovjanov, Čehov, Rusinov, rusinskih in nemških socialistov glede nameravane rešitve poljskega vprašanja in sicer v tem smislu, da bi se, še predno bi se sklenil mir, Galicija izločila iz naše države in se priklopila k Rusko-Poljski, iz katere bi se naj ustvarilo lastno kraljestvo Poljakov pod žezлом Habsburžanov. Tako bi prišli vsi ostali narodi v Avstriji v manjšino in bi dobili Nemci večino v državnem zboru. V imenu jugoslovanskega kluba je govoril njegov načelnik poslanec dr. Korošec, ki je povdarijal, da se popolnoma strinja s tem, da se reši poljsko vprašanje ter da dobijo Poljaki svoje lastno kraljestvo. Toda ako bi se rešilo to vprašanje samo enostransko na ta način, da bi prišel del Poljakov pod žezlo Habsburžanov, del pa pod žezlo Hohencolercov, bi tako delitev trajno vznemirjala evropski mir in bi bila nova ovira za sklepanje miru. Mi hočemo, da se reši poljsko vprašanje, toda rešiti se mora istočasno in v zvezi z jugoslovanskim, rusinskim in bosanskim vprašanjem. Zato mora pasti dualizem, na katerem temelji nadvlada nemškega in madžarskega naroda v Avstro-Ogrski. Mi hočemo, da se narodi, ki po krv in jeziku spadajo skupaj, združijo ter postanejo svobodni in prosti vsakega tujega gospodstva. Ko sta v istem smislu govorila še tudi zastopnika Čehov in Rusov, je podal ministrski predsednik izjavil, da posve-

tovanja glede rešitve poljskega vprašanja, ki se sedaj vršijo med avstrijsko in nemško vlado, še niso končana in tedaj za sedaj ne more reči, kako bodo končno rešeno poljsko vprašanje. Odgovor ministrskega predsednika ni zadovoljil ne Čehov, ne Rusinov in tudi ne Jugoslovanov, kajti povedal ni nič o tem, če in kako misli vlada rešiti tudi druga vprašanja, zlasti jugoslovansko vprašanje. Za ministrskim predsednikom je govoril slovenski poslanec dr. Ravnhar, ki je naglašal, da izjava ministrskega predsednika ni nikogar pomirila, marveč utegne biti le res, da namerava vlada rešiti na enostranski način v korist Nemcev samo poljsko vprašanje, na rešitev ostalih nič manj perečih vprašanj pa ne misli. — V isti seji je poslanec dr. Korošec stavil interpelacijo na železniškega ministra zaradi krivčnega in neenakega postopanja z železniškimi uslužbeniki južne železnice zlasti na Primorskem, ki so morali v sled vojnih razmer zapustiti svoje domove. — Poslanec dr. Verstovšek je stavil interpelacijo zaradi rekviriranja volne in prediva na Štajerskem. Vsled podela pridelka lanu in konoplje se mora predivo pustiti pridelovalcem. Zahiteva znižanje množine volne odraslih ove, ki se jo namerava rekvirirati, da se volna jagnjet sploh pusti ter omeji rekvizicija preko mere, ki bi vzela lastnikom čez njih lastne potrebe. — V torek, dne 13. novembra, je imela zbornica dve seji. V prvih se je v začetku spominjal zbornični predsednik srečne rešitve cesarja iz smrtev nevarnosti; nato se je vršila razprava o nedeljskem počitku in o izplačevanju mezd v rudnikih, potem o zvišanju draginjskih doklad za ljudskošolsko učiteljstvo. Zbornica je sprejela zakonsko predlogo, da se ljudskošolskemu učiteljstvu zvišajo draginjski doklade za leto 1917 za 70 milijonov K, katera svota se bo primerno razdelila na dežele. Predlog poslanca dr. Korošca, da se dovoli učiteljstvu draginjska doklada 100 milijonov K, je zbornica odklonila. Vršila se je nato razprava o tretji točki dnevnega reda o zakonski predlogi glede odredb za omejitev tuberkuloze ali jetike in spolnih boleznih. O predmetu je med drugimi govoril tudi notranji minister in obljubil, da bo še v tem letu predložil zbornici obširen zakonski načrt o teh dveh zadevah, ter upa, da bo mogoče rešiti to velevažno vprašanje na zadovoljiv način. — Bilo je vloženih več predlogov in vprašanj. Poslanec dr. Korošec je stavil predlog glede preskrbe invalidov, goriški poslanec Fon glede poprav vojnih oškodb in povrnitve škode, poslanec dr. Ravnhar je stavil vprašanje na notranje ministrstvo, iz katerega vzroka noči vlada dovoliti, da se ustanovi društvo vseh zasebnih uradnikov na slovenskem ozemlju s sedežem v Ljubljani, poslanec dr. Benkovčič pa o mlinskih zadevah v brežiškem okraju. V drugi, t. j. v večerni seji zbornice so se pa vršile volitve delegatov. Za Štajersko sta bila izvoljena Nemca baron Pantz, in Tomaszitz in kot nadomestnik poslanec Prisching; za Kranjsko poslanec dr. Korošec, za namestnika pa poslanec vitez Pogačnik; za Gorisko poslanec Fon in za namestnika poslanec Gregorčič; za Trst socialni demokrat Pittoni; za Dalmacijo Čingrija, namestnik Sesardič; za Koroško je bil izvoljen poslanec dr. Waldner in je propadel poslanec Dobernik, ki je bil v zadnjem delegacijskem zasedanju celo predsednik avstrijske delegacije. — V ustavnem odseku se je vršila razprava o zakonskem načrtu glede ustanovitve ministrstva za socialno oskrbo. Poslanec dr. Korošec je predlagal, da se v novo ustanovljeno ministrstvo poklicajo uradniki, ki naj bi bili strokovnoško usposobljeni in bi se pri imenovanju uradnikov naj tudi oziralo na vse avstrijske narodnosti. Ta predlog je bil od odseka sprejet.

N e z a u p n i c a g r o f u C l a r y j u . Na Dunaju se je v torek zvečer v državni zbornici vršilo posvetovanje vseh štajerskih poslancev o zadevi prehrane štajerskega prebivalstva. Na posvetovanje so med drugimi še tudi prišli: ministrski predsednik dr. Seidler, minister za ljudsko prehrano Höfer in štajerski cesarski namestnik grof Clary. V imenu vseh sedem navzočih štajerskih slovenskih poslancev je podal poslanec Roškar sledčo izjavo, naslovljeno na grofa Claryja: „Zahvaljujemo se Vaši ekselenciji, da ste na današnje posvetovanje v zadavi gospodarskih vprašanj štajerske dežele povabili tudi štajerske slovenske poslance. V številnih pismih, ustimenih pogovorih in v interpelacijah smo se že pritoževali o tem, kako hudo je ravno slovenski del Štajerske prizadet vsled trdot vojske. Ker se pa Vaša ekselencija ni toliko potrudila, da bi vojskine zahteve enakomerno porazdelila med vse dele Štajerske, mi tudi nimamo do Vaše ekselencije in do Vam podrejenih uradnikov nobenega zaupanja, vsled česar se mi ne danes in tudi ne v bodoče ne bomo udeleževali takih posvetovanj, dokler nam ni zasigurano popolnoma pravično in nepristransko postopanje.“ Nato je vseh sedem slovenskih državnih poslancev zapustilo dvorano.

Tedenska novina

Duhovniška vest. Župnijo Sv. Križ nad Mariborom je dobil tamošnji provizor vlč. g. Martin Gabro.

Zgodovinsko društvo je imelo dne 11. novembra svoj občni zbor, oziroma slavnostno sejo v spo-

min stoletnice Trstenjakovega rojstva. Uvodoma je predsednik g. dr. Turner opozoril, da je to prvo javno zborovanje „Zg. dr.“ pod novim vladarjem, kateremu vsi želimo, da se mu uresničijo njegovi blagaj plemeniti nameni. Nato je predaval prof. Kovačič o Trstenjaku kot znanstveniku. Za predavanjem je sledilo blagajnikovo in tajnikovo poročilo o društvenem delovanju. Društvo ima sedaj 372 udov, sicer lepo število, vendar še premajhno z ozirom na kulturno važnost tega društva. Izvolil se je naslednji odbor za triletno dobo: predsednik dr. Turner, ravnatelja Schreiner in Tominšek, dr. Medved, prof. Pire in Vreže, dr. Pipuš, dr. Verstovšek, prof. Kovačič, dr. Slavič, dr. Strmšek. Sprejel se je nasvet, da se v spomin Trstenjakove stoletnice osnuje „Trstenjakov sklad“ v podporo znanstvenega naraščaja na zgodovinsko-umetniškem polju ter objavljanje zgodovinskih virov za Sp. Štajersko. Tudi Matica Slov. je poslala laskavo pismo k Trstenjaku stoletnici. Društvo se ponovno priporoča zavednim rođoljubom, da pristopajo kot udje, pa zbirajo gradivo za društveni muzej, arhiv in knjižnico, posebno naj bi se ne pozabil tudi vojni muzej.

Z Tiskovni dom so darovali: Bogovič Ivan, e kr. vojni kurat, 200 K; Gaberc Martin, župni uopravitelj, Sv. Križ nad Mariborom, 200 K; Rebernik Janez, posestnik v Zerkovcih, 2 K; Janžekovič F., posestnik, Sv. Marjeta pri Moščancih, 10 K; Orožen Miloš, sanitetni vojak, 3 K; Hernja Franc, Srednje, 20 K; Goričan Janez, župnik, Špitalič, 200 K; Cirič Benko, minorit, Ptuj, 200 K; Z. F., neimenovan iz Savinjske doline, 1000 K; Škamlec Ognješlav, župnik v Leskovcu, 1000 K; Slamberger Lovro, defic., 2 K; Kralj Urša, 2 K; Meister Marija, 2 K; Gril A., kaplan, 2 K; Neimenovan 50 K; Krafnc Marko, vojni kurat, 100 K; Senker Rok, Citanova v Istri, 4 K; Ogrizek Fr., župnik, Dramlje, 20 K; Pavalec Malčka in Pavalec Micika, posestniški hčeri na Pesnici, vsaka po 10 K; Kašovic Mara, Mislinja, 10 K; Sagaj Marko, kaplan, Laško, 100 K; Jurčič Alojzij, Boreci št. 9, 18 K; Panič Josip, vojak, 5 K; Kolman Josip, vojak, 100 K; Kramer Peter, posestnik, Krčevine pri Mariboru št. 179, 20 K; Stamec Alojzij, posestnik v Krčevinah št. 55, 10 K; A. Krepek, Maribor, 10 K; Vešnar Ana, Krčevina št. 55, 5 K; Bežjak Marjeta, Bukovec pri Ptaju, 2 K; Voglar Marija, Nadbišec pri Sv. Lenartu, 2 K; Lipovnik Marija, Metava št. 54 pri St. Petru, 2 K; Janžekovič Vid, župnik v Svečini, 100 K; Strnad Jožef, Rošpoh št. 210, 1 K; monsignor Bezenšek J. v Čadramu 200 K; Šelih Jurij, župnik, Sv. Kunigunda, 200 K; Kumer Karel, župnik, Prihova, 200 K; Kosel Franc, župnik, Loče, 100 K; Florijančič župn., Žiče, 100 K; Preglej Viktor, župnik, Stražice, 80 K; Žičkar Marko, župnik, Sv. Jernej, 80 K; Podpečan Jernej, vikar, Koujice, 80 K; Plevnik Anton, kaplan, Čadram, 50 K; Razbornik Ivan, provizor, Kebl, 20 K; Vidic Ernst, kaplan, Prihova, 10 K; Vršič Šrečko, kaplan, Sv. Tomaž, 200 K; Kavčič Doroteja, Lešnica, Ormož, 3 K; Baznik Janko, vojni kurat, 200 K; Gošnik Marija, Konjiška vas, 3 K; Zabel Franc, p. d. Gabrovnik, posestnik, Vrhe pri Slovenjgradcu, 100 K; Božičko Alojz, Rogoznica pri Ptaju, 1 K; Oman Ludovik, Sv. Jakob v Slogor., oba sedaj topničarja na bojišču, Kumer Ignacij, posestnik, Šmartin pri Vurbergu, 10 K; Vobner Franc, topničar v Ercegnovi, 4 K; Poplatnik Jožef, župnik, Polenšak, 1000 K; Pečoln Janez, Topolšica pri Šoštanju, 10 K; Zdolsek Jožeta, Gabrje pri Celju, 10 K; Stazinski N., župnik, Primskovo pri Kranju, 50 K; družba Pohorcev na Martinov večer v narodni gostilni g. Glaserja na Smolniku 80 K; povodom rešitve presvitlega cesarja so ob priliki dražbe cerkvenega vina pri Sv. Petru niže Maribora darovali: Neimenovan 1000 K, župnik M. Strakl 1020 K, Horvat Jakob, župan v Grušovi, 10 K; Kirar J., posestnik v Hrenci, 10 K; Krajnc Marko, vojni kurat, 10 K; Krajnc Leopold, posestnik v Metavi, 10 K; Lorber Jožef, župan, 12 K; Šlik Janez, posestnik v Hrenci, 10 K. — Vsem p. n. darovalcem najprisrenejša zahvala! Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirklove tiskarne.

Pohoreci za Tiskovni dom. Na Martinov večer so zbrali zavedni Pohoreci v narodni gostilni g. Fr. Glaserja na Smolniku 80 K za 1 štirjaški meter stavbenega prostora za nov Tiskovni dom. Živelj ti darovalci in njih posnemovalci!

Poziv. Jugoslovanski klub potrebuje o preganjanih v vseh naših krajin izza početka vojne, posebno o načinu postopanja proti našim ljudem točno informacije (podatke). Navesti je treba ne le dejstva, ampak tudi imena prizadetih ter priče. Splošno je potrebno, da se vsaka stvar more dokazati. Vsled tega se prosi, da se pošiljajo vsi podatki o preganjanih in krvicah na slovenskem jugu ali v priporočenem pismu, ali pa potom zaupnih oseb na: Predsedništvo Jugoslovanskega kluba na Dunaju I., parlament. — Dunaj, dne 6. novembra 1917. Načelnik,

Odlkovanje slovenskega generala. Najvišje pojavljeno priznanje je dobil generalni major Dominik Zagari.

Pismo vojnega kurata Brataniča. Vojni kurat č. g. R. Bratanič, ki se nahaja v Dauriji, Zabajkaljska oblast v Sibiriji, piše svoji sestri gospoj Mariji Cerovšek v Šmarju: Trudili so se mnogi za mojo oprostitev, a zdi se mi, ker tako dolgo nič ne pride, da je bilo vse zastonj. No, naj bo! Bodem tudi

tako prestal, da bi ostal le zdrav. Sicer mi želodec, moja stara bolezen, že več mesecov dela precej velike neprilike, mislim pa, da po vrnitvi domov bodo se vse na bolje obrnilo. Nimam sicer mnogo upanja na skorajšnjo svodenje, a če ostanemo zdravi vse, enkrat vendar mora priti in potem bodo zopet začeli delati in se trudit v zlati svobodi. Upajmo vsaj, da bodo prihodnost lepša nego preteklost. Življenje je tukaj silno dolgočasno. Drugače seveda se nam vsem tukaj godi popolnoma dobro. Jesti imamo vse: moštvo kakor tudi oficirji, več kakor dovol ter kakote se nam sploh ni treba batiti, čeravno je vse nekoliko, neznačno dražje nego prej. Saj smo zato pa tudi daže, daleč proč od sredine države. Prej, dokler je bilo mnogo tisoč (13.000) naših fantov tukaj, imel sem dela čez glavo, pa tudi mnogo veselih, toljačnih ur, odkar pa je pretežna večina njih odšla v notranje dele države na delo, ter ostala le majhna kopica ljudi tukaj, je precej dolgočasno. Ukravjam se veliko z učenjem raznovrstnih jezikov, posebno ruskega, katerega sem v pismu kakor i v govorjenju si že prisvojil. Stanujem tik ob veliki in dolgi sibirski železnicni ter noči in dan lahko opazujem ogromni promet na tej železnicni. Okolica kakor i kraj našega prebivališča je popolna puščava, o zemljedelstvu ni nikake možnosti, ker je zemlja preslab; edino, kar tukaj prospeva, je trava in še ta je slab, živež se seveda mora ves uvažati. Lani in letos smo v našem z visokim plotom obdanem taboru z velikim trudem priredili nekaj greš, katere nam meseča avgusta in septembra dajajo nekoliko zelenjave: solate, retke, špinače in kolarabe. A vse je zelo slabov razvito. Gozda ni nikakega tukaj, kakor daleč sega oko, le pustinja. Dokler je bilo tukaj še več našin, vodila me je pogostokrat kot duhovnika dolžnost ven na pokopališče, katero je posebno za vojne vjetnike in leži na puščavskemu griču. Pokopanih je že tam, na tuji zemlji, daleč od domovine, na daljni kitajsko-ruski meji, 702 naša fanta. Saj so lani naležljive bolezni hudo razsajale med nami. Sedaj se je v tej zadavi vsled zboljšanih razmer v bolnišnicni in manjšega števila ljudi obrnilo vse na bolje. Navadno božjo službo imamo že vsa leta vsako nedeljo in praznik. V majniku prej kakor i letos vsak dan šmarnice. Iz vsega tega torej vidliš, da se nam tu vsem ne godi ravno slabo, le ljube domovine tako zelo počrešamo ter zlate prostosti, katera tako dolgo noči priti. Kljub velikemu prevratu države tukaj mi nismo prav nič trpeli, v nekaterih taborih je položaj naših ljudi postal sedaj celo boljši nego je bil prej. Stanujem tudi prav dobro in v zadovoljnost in istotno naši fantje. Pošiljati iz domovine mi v bodočnosti ni treba prav nič. Kar mi je postal Cerovšek v denarju in v rečeh, sem prejel vse: manjkalo ni nič. Izrekam i Tebi zahvalo za vse to! Ostanite mi samo vse zdravi in bodrega duha! Ne pozabi mi pogostokrat pisati! Daurija, 9. majnika 1917.

V spomin junaku Karlu Brezočnik. Od Sv. Lovrenca nad Mariborom se nam piše: Ali je mogoče, da je mrtev ta naš ponos, naš up, v katerega smo stavili velike nade? Kar je bil dr. Krek za ves slovenski narod, to je bil Karel Brezočnik za nas zadravsko Slovence. Bil je nekak vodnik naše mladične; knjižničar bralnega društva, tajnik kmetske posojilnice, sploh glavna opora vseh slovenskih društev pri Sv. Lovrencu nad Mariborom. Ker je dovršil štiri razrede na gimnaziji, obiskoval gospodarsko šolo na Grmu in zadružno šolo v Ljubljani, so mu njegova izobraženost, dobra spričevala in nadarjenost obetała krasne službe, toda pomagal je raje svojim staršem pri domačem gospodarstvu, vse svoje duševne zmogočnosti pa posvetil probudi in izobrazbi domačega ljudstva. V ta namen je prirejal razne veselice, igre in predavanja. S svojim neustrašenim nastopom prekrižal je marsikateri ponemčevalni načrt tukajšnjih privandrankih nemškutarjev ter preprečil njih samooblastno gospodarjenje v občinskih zadevah. Zlasti je bil naš Karel pri raznih volitvah glavnji agitator in borilec za našo stvar. Da, velike vspene pri njegovem delu so mu morali priznati celo nasprotniki in beli jim je že itak sive glave. A prizadevali so si vzeti mu ugled, vso sposobnost za narodno delo, sploh storiti ga neškodljivega. Vlekla se je pravda dolge mesece in vsa naša javnost je z napetostjo zasledovala njen potek, v strahu in skrbih za Karla, da ga ne pogubi nasprotna stranka, ki se je v dosegu svojega namena posluževala vseh mogočih in tudi nemogočih sredstev. Toda odločilni dan se je v naše nepopisno veselje vrnil naš junak kot zmagovalec. Da pa je bilo to sumnjenje, ta obdobjitev veleizdaje nesramno izmišljeno obrekovanje, dokazal je z zvestim šestletnim službovanjem cesarju. Od mobilizacije do meseca avgusta t. l. se je nahajal preje v Puli, sedaj pa na laškem bojišču in sicer kot narednik-računski podčastnik. V mirnem času pa je služil tri leta aktivno. V 11. bitki ob Soči si je nakopal zavratno bolezen jetiko. Preobložen z delom, izvrševal je svojo službo zvesto in udano noč in dan, dokler mu niso popolnoma odpovedale telesne moči. Dne 14. m. m. so ga lahko njegovi sovražniki v našem trgu z zadoščenjem opazovali, ko se je pripeljal ves onemogel, do smrti izmučen v svoj rojstni kraj. Bog daj našemu presvetemu vladarju mnogo takšnih, njemu zvesto in udano služičih „veleizdajalcev“ in cvetela bo mirna Avstrija! V soboto, dne 27. oktobra, smo izročili domači zemlji truplo dragega pokojnika. Potrla nas je sicer, grozno potrla ta nenadomestljiva izguba, toda narodna samozavest, ki jo je sejal Karel v srca na-

še mladine, ne bo ugasnila! Njegova značajna neutrašenost in delovanje za narodno stvar bo našlo posnemovalcev v vrstah naših mož in mladeničev. Slava našemu junaku Karl!

Zahvalna služba božja za cesarjevo rešitev se je vršila v mariborski stolnici v sredo, dne 14. nov. Udeležili so se je razni uradi, vojaštvo in obilo vernega ljudstva.

Rojstni dan dr. Kreka. „Jugoslovan“ poroča: Od leta 1888 dalje je imenik kranjske duhovščine vsako leto oznanjal, da je bil pokojni dr. Krek rojen na božične praznike. G. župnik pri Sv. Gregoriju, kjer je bil rojen dr. Krek, je pogledal v krstno knjigo in tam stoji, da je bil pokojni Janez Evangelist rojen dne 27. novembra 1865.

„**Jugoslovan**.“ V soboto, dne 10. novembra, je izšla prva številka novega tedenika „Jugoslovan“, glasila za politiko Jugoslovanskega kluba. Uredništvo je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 19. Kot odgovorni urednik je podpisani državni poslanec Jože Gostinčar. Izdaja ga poseben konzorcij. Tiska ga „Učiteljska tiskarna.“ List bo deloval za urešenje naše jugoslovanske misli. Pisan je v katoliškem duhu. Do konca leta stane 1 K 50 v. Našim somišljenikom ga priporečamo.

Naši vojaki za Tiskovni dom prav pridno posiljajo doneske; oni pač vedo iz lastne skušnje, da so imeli v Cicilovi tiskarni v Mariboru in še tudi sedaj imajo svoj dom. C. in kr. ognjičar Josip Kolman nam piše o Tiskovnem domu iz bojišča te-le zanimive vrste: „Vašemu pozivu za Tiskovni dom v „Slov. Gospodarju“ nimam drugega dostaviti, kakor moje iskrne častitke. Veselimo se naših zmag tukaj na fronti, vesele nas pa tudi poročila naših listov o vsem delu in gibanju v prid in povzdigo našega naroda na Sp. Stajerskem. Res dal Bog, da kmalu vzraste nov Tiskovni dom, ki bo naše zbirališče, naše zavetje in naš ponos! Ne morem sicer veliko prispevati začasno za stavbo našega naročnega središča, vendar kolikor imam, toliko dam: Po priloženi poštni nakaznici pošljem 100 K; upam, da drugi sto pa kje prihodnji mesec. Obilo sreča v blagoslova pri tem podjetju! Živelj! Mnogo narodnih pozdravov pošilja Josip Kolman, ognjičar iz Slinice pri Mariboru.

Vrednost našega denarja. Naša valuta je poskočila dne 10. t. m. v Štokholm za 20 odstotkov, v Berolini za 30 odstotkov.

Gospodarske novice

Proti vinskemu davku. Te dni so se razposlali občinskim uradom vinorodnih krajev pozivi, da naj vpošljijo vinogradniki tamošnje občine na državni zbor odločen ugovor proti nameravanemu vinskemu davku. Prosimo občine, da podpišejo te ugovore in jih dajo podpisati tudi od vinogradnikov, ali ce so isti v vojaški službi, od žen ali drugih doma ostalih sorodnikov. Podpiše naj vsak, ki ima kako trto, ker uspeh je odvisen le od množine podpisov. Pole s podpisi se naj kakor nitro mogoče pošlje kakemu izmed naših državnih poslancev na Dunaj, Parlament.

Radi rekvizicij. Dne 26. m. m. so vložili poslanci Roškar, dr. Benkovič, Brenčič in Pišek interpelacijo na poljedelskega in na prehranjevalnega ministra zaradi rekvizicij vseh poljskih pridelkov, živine in krme. Zahteva se: Vlada naj upošteva, da letošnje popisovanje pridelkov po parcelah ne odgovarja resnicu in zato ne more veljati kot podlaga za rekviriranje zrnja, krompirja in sena. Ako se smatra obstoj kmetijstva kot potreben, tedaj se naj rekviriranje živine na Slov. Stajerju, kateri je bil dosečaj vedno čez mero razdelivnega kluča prizadet, za delj časa ustavi ter pritegne druge, dosedaj manje prizadete dežele. Vlada naj določi, da se v prvi vrsti pridelovalcem pusti potrebnih semen in živil ter se vzame povsod le prebitek ali preostanek. Nadalje se zahteva zaščite pred oblastmi in organi pri varševanju rekviriranja, da se ista izvršijo pravično in povsod enakomo.

Cene za fižol in nekatere vrste žita. Urad za ljudsko prehrano je za oddajo fižola in nekaterih vrst žita določil naslednje cene: Za koruzo 100 kg 38 K, proso 40 K, ajdo 40 K, jedilno grašico 80 K, jedilni fižol 80 K, lečo 120 K, bob 60 K, vzgojeno zimsko grašico 100 K, vzgojeno jaro grašico 51 K, iz plavela zbrano grašico 35 K, zadružno žito 35 kron, koruzni stroki (oluščeni) 15 K, neluško 70 K, lupine 70 K. Za soržo se plača cena najnižje vrste žita, ki je soržici primešano. Za nezluščeno (v strokih) se plača 30 K za 100 kg. Te cene veljajo tudi za gorej omenjene vrste pridelkov, ki so se že predvsem oddali za nižje cene.

Pritožbe glede oddaje žita v mariborskem okraju. Dan za dnevom dobivamo pritožbe, da neki Graf, ki v Šerbaumovem skladišču prevzema za vojno-žitni-prometni zavod žito, s strankami zelo neučudno in nepostrežljivo postopa. Pred nekaterimi dnevi je postal posetnik iz več ur oddaljenega kraja predpisano žito v Maribor. Ker sam nima vprežne živine, je za drag denar najel soseda, da mu zapelje žito v mesto. Voznik je bil že pred 11. uro pred Šerbaumovim skladiščem, a skladisčnika, ki bi naj prevzel žito, ni bilo od nikoder. Po dolgem čakanju se je vozniku reklo, naj pripelje žito ob $\frac{1}{2}$ uri popoldne. Voznik je odpeljal v mesto in je v neki goščini nakrmil konja ter je proti 3. uri odpeljal žito zopet v skladišče. Omenjeni Graf pa se je hudoval

in je izjavil, da žita sploh ne prevzame, ker je že prepozno. Voznik je sicer ugovarjal, a je hotel žito odpeljati domov ter je zagrozil, da se bo proti takemu neopravičenemu postopanju pritožil na pristojnem mestu. Tega se je Graf ustrašil in je po običajnem besedilenu vendarle prevzel žito. Ker se take in enake pritožbe naših kmetov, ki le s težavo in težkim srcem spravijo svoje skromne množine žita v Maribor, množijo, prosimo g. komisijonarja Urbana, oziroma okrajno glavarstvo, da da omenjenemu Grafu potrebnih navodil. Sicer smo prisiljeni, drugače govoriti.

Pomanjkanje mleka. V mestih, trgih in industrijskih krajih grozi na zimo veliko pomanjkanje mleka. Mestne mlekarne se pritožujejo, da dobivajo vsak dan manj mleka. Vzroki so čisto jasni: 1. Če na mleku je v primeri s cenami krmil in draginje delavških moči mnogo prenizka. 2. Krav se vsak dan več revirira. 3. Vojaško poveljstvo zaporedoma vpoklicuje oprošcene zbiratelje mleka v oddaljenih krajih. 4. Krave-mlekarice so imele letos slabo krmilo in še iste tako malo, da dajo polovico manj mleka, kot navadno. Ti in še celo vrsto drugih vzrokov se mora upoštevati, če se govori o pomanjkanju mleka. Seveda mestni ljudje vsega tega ne marajo slišati, ampak venomer trdijo, da kmet nalašč noče prodajati mleka v mesta. To pa ni res. Kmet bi gotovo radovalje dal odvišno mleko mestnim ljudem, ko pa ga ni več ga ima, ima pri spravljanju v mesto mnogo več stroškov, kot dobi zanj. Odbor za preskrbo z mlekom v Mariboru (pri okrajnem prehranjevalnem uradu) je v svoji seji dne 12. novembra sklenil predlagati deželnemu vladi: 1. naj primerno zviša cene mleka, 2. naj deluje na to, da bodo nabiralcii mleka na kmetih oproščeni vojaške službe in 3. nevojaškim nabirateljem se da lepa nagrada za nabiranje mleka.

Če je v kakem kraju kaj odvišnega mleka in če se najde kaka vojaška oseba (označena z B ali C), ki bi bila pripravljena zbirati mleko, naj se oglaši. Storili se bodo primerni koraki za njeno takojšnjo oproščenje. Kdor pa hoče za posebno nagrado zbirati mleko, naj se takoj javi pri prehranjevalnem uradu (e. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru, Edm. Schmidlova uiča).

Oddaja svinj. Kakor se nam od verodostojne strani poroča, se bo oddaja svinj tako uredila, da bo za vsakega svinjerejca na kmetih natanko in v obilni meri določeno, koliko, oziroma kako težke svinje se mu bo moralno pustiti za domače potrebe. Odločno se zaliteva, da se ne sme določiti, koliko svinj sме zaklati kmet, ampak biti mora tudi strogo določeno, kako težke svinje se mora pustiti kmetu za domače potrebe, ker bi mu sicer svojeglavni nakupovalci lahko določili samo kaka suha praseta za domačo klanje. Biti bo moralno torej glede na število oseb, ki so pri hiši, in delavcev, ki jih rabi kmet, natanko določeno, koliko bo smel kmet zaklati svinj. Za svet se bo moralno vprašati kmetske strokovnjake in ne kake agente ali pisače.

Cebeljarji! Slovensko spodnještajersko čebelarsko društvo naznana, da bo dobilo nekaj obdačenega za sladkorja za čebelje in naj se člani spodnještajerskega čebelarskega društva, ki potrebujejo sladkor, tekomp enega tedna po prejemu „Cebelarja“ oglasijo pri sodniku g. Zdolšku v Laškem trgu, koliko želeno sladkorja, koliko ljudstev morajo krmiti, kakor tudi naj navedejo zadnjo železniško postajo in pošto. Opomni se pa, da se manj kakor 50 kg ne bo razpoložljalo, vsled česar naj se več čebelarjev pogovori, da dobijo sladkor skupaj. Končno se povdarja, da bo razdeljena množina zelo majhna. Sladkor se bo razdelil načinost iz tovarne in ga bo treba tvrdki Emanuel Urbach & Co. v Pragi naprej plačati.

Kavine karte. Od 1. decembra naprej se bodo izdajale karte za kavo, ki bodo veljale za 2 meseca in ne več za 8 tednov. Na vsako karto se bo dobilo $\frac{1}{4}$ kg kavine mešanice.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bilo popraševanje po tujem hmelju zelo živahnino in tuji cene so naraščale. Za 50 kg štajerskega hmelja so plačevali po 150–160 K. Večinoma vse hmeljske zaloge tujega hmelja so razprodane in se nahajajo v rokah prekupecov.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) sprejema prijave za sedmo avstrijsko vojno posojilo.

Dopisi

Maribor. Urad, ki deli karte za obliko in druge neobhodno potrebne predmete za občine: Vrhodol, Studenci, Kamnica, Jelovec, Krčevine, Leitersberg, Limbuš, Sv. Martin pri Vurbergu, Sv. Peter, Pekre, Pobrežje, Rošpoh, Radvanje, Gornji in Spodnji Duplek, Tezno, Brestrnica in Ciglence, se nahaja v Mariboru, Koroška cesta št. 26, 2. nadstropje (pisarna okrajnega zastopa). Uradne ure so samo vsako sredo, soboto in nedeljo od 9. do 12. ure do poldne.

Maribor. Spodnještajerska ljudska posojilnica v Stolni ulici sprejema prijave za 7. vojno posilo.

Sv. Marko niže Ptuja. Iz ruskega vjetništva se je oglasil Konrad Bezjak iz Zabovca pri Ptaju. 30 mesecev ni bilo od njega nobenega glasu.

Sv. Anton v Slov. gor. Dne 31. oktobra je umrla v občini Čagona prevžitkarica Franca Širič, rojena Šafarič, v 69. letu svoje starosti, zapustivši

dva sina, nahajajoča se od začetka vojne na vojnem polju ter hčerkko, koja gospodari doma na posestvu. N. v. m. p.!

Prihova. Župnija prihovska je na zelo lep način proslavila spomin nezabnega in nenadomestljivega g. dr. Kreka dne 5. novembra. Čeravno delavnik, bila je cerkev skoraj natlačeno polna. Spretni dekliški roke so oltar okrasile z rožami in mrtvaški oder je bil ves odet z zelenjem in belimi cvetlicami. Ob $\frac{1}{2}$ ur. se je zbrala skoro polnoštevilna dekanija duhovščina (tudi iz sosednih dekanij) ki bilo 6 duhovnikov) v cerkvi in so opravili mrtvaške molitve. Nato je nastopil vlč. g. župnik Pankrac Gregorc in je v tolažilni pridigi nariral delovanje nesmrtevnega voditelja Jugoslovanov v gospodarskem, izobraževalnem in verskem oziru. Potem se je služila asištrana črna sv. maša za dušni mir in pokoj rajnega „Evangelista“ in po odpetem „Libera“ so duhovniki in vsi zbrani verniki molili, naj ljubi Bog povrne rajnemu v nebesih neštete in neprecenljive dobrote, katera je izkazal svojemu tlačenemu narodu. Pozneje na prijateljskem sestanku so duhovniki kojniške dekanije darovali 1120 K za Tiskovni dom in navzoči duhovniki drugih dekanij bodo enako storili v svojih dekanijah. Vseh 17 duhovnikov se je soglasno izrazilo za znano deklaracijo Jugoslovanskega klubu.

Ziče. Dne 8. novembra smo tukaj pokopali posestnika Jožefa Klina, župana, cerkvenega ključarja in načelnika tukajšnje posojilnice. Bil je blag in miren značaj, ki je užival zaupanje cele župnije. Mnogi posli in skrbi, katere je imel zlasti kot župan, so spokopali njegove življenske moči in tako je legel komaj 54letni mož k večnemu počitku in sel uživati mir, katerega je na tem svetu zastonj pričakoval. Slava značajnemu možu!

Smarje pri Jelšah. Državni poslanec dr. Jančovič bo imel dne 8. grudna t. l. v Šmarju pri Jelšah gospodarski sestanek za vse občine Šmarskega okraja, dne 9. grudna pri Sveti Križu pri Slatinu za vse občine rogaškega okraja in dne 16. grudna v Kožem za vse občine kozjanskega okraja.

Rajhenburg. Umrl je v četrtek, dne 8. novembra, naš somišljenik in podžupan Miha Žmavc, star 41 let. Vremu mož svetila večna luč!

Brežice. Poslanec dr. Benkovič je interpeliral v državnem zboru ministra za ljudsko prehrano radi neumestnega razvrščanja (rajoniranja) mlinov po okrajnem glavarstvu Brežice, posebno ob Sotli, v Pišecah, Globokem ter za občine Gorica in Raztez.

Najnovejša poročila.

Najnovejša uradna poročila do sklepa uredništva niso došla.

Italijani izgubili skoro vso svojo težko artilerijo.

Budapešta, 14. novembra. List „Pester Lloyd“ poroča iz Vidma: Po verodostojnih poročilih so Italijani izgubili že skoro vso svojo težko artilerijo. Vplenjeni možnarji in topovi so večinoma težkega in najtežjega kalibra.

Predznaki italijanske revolucije.

Bern, 14. novembra. Iz Milana se poroča o naslednjih dogodkih: Povodom dne 28. oktobra naznjanjenega poraza so se v mnogih hišah, kjer stanujejo delavci, razobilice rdeče zastave. Delavci poučne železnice strijajo, ženske plenijo pekarije. Delavske organizacije so organizirale rdeče gardo, ki bi naj vzdrževala red. Tiskarno lista „Seccolo“ so naskočili, poskodovali so stroje.

Naslednje jutro so bile vse ulice in trgi v Milanu zasedeni po francoskih četah. Ponoči so odpeljali italijanske vojake. Policijsko službo v Milanu so prevzeli Senegalci.

Italijanske čete ob švicarski meji so nadomeščene z angleškimi in francoskimi.

Kerenskij premagan.

London, 13. novembra. Admiraliteta je dobila naslednji ruski brezžični oklic:

Po srđiti borbi, ki se je vršila včeraj pri Carskem Selu, je revolucionarna armada protirevolucionarne Kerenskijeve čete popolnom premagala.

Listnica uredništva.

Nekaj „Žrtev za domovino“ in več dopisov smo zopet morali odložiti za prihodnjo številko.

— Svet Jakob v Slov. gor., Ormož in Višnjanj: Županstvom smo poslali posebne pole za podpise proti vinskemu davku. Pojdite vsi vinogradniki k županu in protestirajte s podpisi proti nameranemu krivičnemu vinskemu davku. — Šulferska Šola: Učitelji, ki deli karte, ne smejo agitirati za šulfersko šolo. Pritožite se na okrajni Šolski svet. — Radenci: Prepozno za to številko. Oddali „Straži.“ Hvala! — Jarennifer: Prepozno. Pride v „Stražo.“ Pozdrav!

Enterijske številke:

Gradec, dne 7. novembra 1917: 48 16 79 45 49
Line, dne 10. novembra 1917: 11 19 18 30 73

MALA NAZNANILA.

Eta beseda stane 5 vinarjev, petitrsta 18 vin. Mrtnička oznanila in razvalje vsaka petitrsta 24 v. Izjave in Poslano 36 vinarjev. Za vsednečno objavo smatramo popust. Izberati se sprejemajo le proti predpisani. Zadnji čas za sprejemanje izberatov tork opoldne.

Ineligenčni učenje se takoj sprejme z hranom in stanovanjem vred pri tvrdki M. Iger-jev sin, urar v Mariboru. 979

Imam 10 let staro, 5 pisi visoko za teko vojško sposobno kobilu na prsdaj. Kdor bi bil kupec za njo, si jih lahko ogleda vsako sredo v Mariboru pri g. Špacetu ali pri lastniku Oz. Arnuž, učitelju pri Sv. Jakobu v Slov. gor. 985

Kupim posestvo, obstoječe iz poslopja, njiv, travnikov in gozdov, ter bližu postaje in pripomočkov za kakovino. Ponudbe pod "Nostancem" poštneleže Begunje pri Cerknici. 988

Več viničarjev se najme pri Jahnu v Fraze; dnevne plačilo 1 kruno. Več se izva v Fraze pri Jahn ali v Mariboru, Nagljeva cesta 12, vrata 3. 987

Kdor mi dobi drv, ga nagradim s cigarami. Ponudbe na "F. P. št. 968" na upravnitvijo "Slov. Gosp."

Učenca in pomočnika sprejme Štefan Štrakek, čevljarska obrt, Celje. 978

Travnik v okolici Maribora se vzame za l. 1918 v najem. Posudite na upravnitvijo pod "Travnik 972".

2 lepa žrebata (2 in 3 leta) se prodaju. Vpraša se Maribor, Gar-tongasse 12. 973

Dijak

is dobre hiše išče primera stanovanje pri slovenski obitelji. Plača do 130 K mesecno. Naslov v upravnitvijo pod "Dijak 100". 976

Cerkvenik, priden pa pašten fant se sprejme takoj. Predost je imajo tako, ki so te službe že vasi nekoliko vajjal. Plačilo po dogovoru. Stanovanje in hrana istotam. Stanovanje in hrana istotam. Naslov: Al. Versel, org. Sv. Barbara Hajoze. 980

Lepilo vasičniški lin

SILESIA 66

tako, da takojajo gorsbo za počne in češčenske urade, oblasti in industrije. Za v napušnjeni posodi pod 100 kg 1 kg 1 K 50 v. pod 50 kg 1 kg 1 K 80 v. embalaža in dozor se zaračuna posebej. Po pošti se razpolaja franko embalaža in porto v plodovnosti posodi po K 450, do 5 kg (vrednostna za Manke) K 10 80. Zajavljene posiljke pesebna cena. Oferti neobvezni. Velika razpoljaljava: Intervile u. Versandwerk "URAX", Gradec, Stranher-gasse štev. 10. Telefoni 2555. (44 Klar.)

Kupim veče posestvo

z dobrimi travniki in gos-dovi na Južnem Štajerskem (najrajše v Sav. dolini) in prosim ponudbe s podrob-nim opisom. Naslov vpra-sna upravnitvijo "Slov. Gospodarja." 982

Umetni milin Kukovič v Slov. Bistrici imenoma moko za ples-nico, naredi takoj jesenovo kalo in zmelo vse gospodarsko mletje. 984

Pridragi viničarja, ki ima več de-lavskih moči, spremimo za Haloz takoj gosp. Filipina Žunkovič v Mariboru, Meljska cesta 12. Vi-ničar dobi lepo mesecno plačilo, ima prostorno stanovanje z dve-ma sobama. Na razpolago so mu-njive, brezplačna kurjava in mleko dveh krov. Redi se tudi lahko svinje. 988

Iščem dobrega, spretnega, zanesljivega mlinarja za moj še akoraj novi dvotedčni milin s stopami. Z zaščitnikom se deliva. Vpraša se pri J. Leštait, p. sv. Peter pod Sv. Gerarom, sp. Štaj. 943

Zverje

za sodo ima v zalogi J. Waž, Maribor, Dravska ul. 2. 946

3 VINARJEV

(zaeno dopisnico) stane moj glavni čenik, kateri se Vam na sahtevo brezplačno pošlje.
PRVA
lovarna ur IVAN KONRAD,
c. i. k. dvorni dobavitelj Most (Brix) št. 1. 60 (Česko).
Nikljusto ali jeklene anker ure K 16—, 18—, 20—, armadne radium ure K 18—, 22—, 26—. Ure iz bele kovine (Gloria-srebro), dvojnim pokrovom anker Remont. K 28—, 30—. Goldin anker z dvojnim pokrovom K 36—, 38—. Massivne srebrne anker Remont ure K 40—, 50—, 60—. Budilice in stenske ure v veliki izbiri. S letno pismo jamstvo. Pošiljajo se po poštnem povzetju. Zamenjava dovoljena ali pa de-nar nazaj.

Prištavnik (čafer) energičen in treza samec ali vdovec, ki je vojaško popolnoma prost, se želi za gozdno posestvo in kmetijo v mariborskem okraju. Več mora biti vseh poljedeljskih in gospodarskih del ter divinereje. Prednost imajo eni, ki so ob enem izkušeni sadjarji in doberi. Stanovanje in hrana presta. Pri zadovoljivem službevju bi bila sluška težava. Ponudbe z navedbo desednjega, delovanja, zahteva plačo in označbo cene, pri katerih se lahko povzemajo, je naslaviti ped. Čafer št. 970 na upravn. taga lista.

Dekle ali poštano slrote išče posostajo brez otrok. Vajera mora biti vsakega poljakega dela; če je pridna, je lahko do moje smrti pri meni. Naslov v upravn. Štev. Gasp. pod "Sirota 952".

Posestvo se da v najem, katero obdeluje iz njiv in travnikov, stanovanje in hlev. Na posestvu se lahko redi a do 5 glav živine. Druža stoji deset. Več se izva pri lastniku Karl Cimperek, trgovac Šentjan ob Savi, Šop. Štejerko. 955

V popolne oskrbo sprejmem krepkega mladeniča poštovnih storitev za dnevne dele v milianu, ali kot učenca. Alojz Kupec, Valjenci milia, Šop. Pavel pri Praboldu, Štejerko. 954

Viničar.

Do 21. listopada ali takoj se išče pridni, spremni, trezni in skušeni vinogradnik (viničar) biti mora ne manj 32 let starosti in označen, ki je zmožen izvajati svojega dela nadzorovati tudi druge vinograde. Daljši spričevala se naj pošljejo pod naslov: "Tüchtig L. 1301" Kienreich-ova anončna posredovalnica Gradeč, Sackstrasse 6. (Klar. 41.)

Na prodaj sevede zdane eno in dvo mafistropne hiše v mostu, davnka in obščinskih doklad prosti, z velikimi in majhnimi stanovanji proti sošču obrnjene, se prodajo pod lahkimi pogoji. Vpraša se pri Jožefu Nekropi v Mariboru Monast-istrasse št. 29. 984

SLIVE, JABOLKA

kupi 764
JOS. SEREC, Maribor
Tegethoffova ulica štev. 57.

Posestvo je mogoče z lepim gos-dovim kupi Matija Obrač, Maribor, Fischergasse 9. 988

Hiša

za najemnike in obrtnike ob prometni Viktringhefovci stani v Mariboru, nadstropna, s poslednjem na dvorišču, v izmeri 616 m², na ulici dolga 32 m, prizvana za vsako obrt, se radi bolezni ped ugodnimi pogoji proda z mizarstvom vred. Ponudba spresjema do 1 decembra. g. Jan. Andrej Majcen v Mariboru. 987

Vozilček za mleko za 1 osebo, že rabilen vendar dobro ohranjen, ali nov se kupi. Rihard Ogriseg, vinogradno posavstvo, Sturmberg, Pesnica pri Mariboru. 915

Imam dve žreblički na prodaj, prve barve, obe enakobarvi in iste velikosti, stari 9. mesecev. Ceno išče vrsto pri upravljalcu. Žreblički sta blizu Brešje ob Savi. 910

Lepe postelje in mize iz mahkega lesa ima na prodaj A. Rejko, misar v Mariboru, Kaserng. 8. 920

Hiša!

z lepim vrtom se proda. Vpraša se v Studenici pri Mariboru, Feldstrasse 10. 929

Majr

s 4—5 delavskimi močmi se išče. Poleg zelenjavnega vrta in mnoge polje dobi 4—5 mleka, kurjave, kakor tudi 600 do 700 K stinske plače, za gotova dela v poletju št. 0 v pozimi 70 v. Rihard Ogriseg, Sturmberg pri Mariboru, p. Pesnica. 923

Viničarja

z vedo družino sprejme graščinsko oskrbitstvo Jožeta pl. Kie-paček v Kričevih na Hrvatkom. 980

Išče se upravnik

zmožen slovenškega in nemškega jezika, ki je dovršil vinarsko šolo in je izborni vinogradnik-neakademik. Biti mora Slovenec z večletnimi odličnimi spričevali, zelo pošten, neoženjen ali oženjen brez otrok. Pošiljajo se naj pošiljajo na naslov: "Tüchtig L. 1301" Kienreich-ova anončna ekspedicija, Gradeč, Sackstrasse 6. (Klar. 42.)

Boje in zelje kupuje M. Bardejs,
Maribor.

Viničar s 5 delavskimi močmi se sprejme. Poleg mleka od 2 krov, vrtu in obilo zemlje, že dobi: 600 K stalne plače, kakor tudi za razna dela 80 v. dnevno v poletju in 70 v. prezimi poleg pijače in kurjave. Rihard Ogriseg, Sturmberg pri Mariboru, p. Pesnica. 982

Konjak

destilirat iz vina lastnega pridelka. Pri oslabelosti od starosti in želodružni težkoči je iz vina distilliran star konjak že stolnica znano prelikušeno okreplilo. 12 let starega v 4 pollitrskih steklenicah pač pač franko za 60 K, mlajšega 3 letnega, šudovito boljno toliko vrgavalno sredstvo zoper trganje v nih, 4 pollitrskih steklenicah 48 K. Vino od 56 litrov naprej. Belli rizlings in riedi burgund per liter K 400.

Benedikt Hertl, rešepostnik, grad Golč pri Ko-njaku, Štajersko.

Vsi vrst

lesa za kurjave tudi za štora takoj kupi X. Vesnič, Maribor, Tegethoffova ulica štev. 19. 924

Gospo

ki se debro upeljana v industrijska krogla, pri spediterjih, le-karnarjih, dragstnikih, rudačkih, pol-jedelskih zadrugah in veleposav-nikih, dobre koristno zadrugovo v kamnični tovarni Hugo Pešek, Krič. Vinograd, Jungmannova ulica št. 33. 746

Iz Neve vaai št. 74 pri Ptaju je edina dne 24. oktobra namerno krog Antonija Mediš, begunci iz Gorice. Star je 54 let, je bežec in ima slab spomin. Na sebi ima temno dimno nizko oblike in predpraznik ter rate na glavi. Niha ne želi in na dobar. Če se je del, grešin naj se jo pri-pelje na dan ali pa na razasni. Ta-zavaka stolno rada povrač. Ivana Pešek begunci Neva vaai 74 pri Ptaju.

"URAX-žrebličji za čevljaje"

Patent glavice "Maus", s tri-kotno ostrino. Pošiljajo se vsako množino po pošti proti povzetju.

Velikost št. 2, 1 zavoj po 1000 komadov K 5.85

Velikost št. 3, 1 zavoj po 1000 komadov K 7.85.

I. industrie u. Versandware "URAX" Gradeč, Stranher-gasse št. 15. (Klar. 48.)

Prstovoljna sodna dražba nepremičnin in premičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju, odd. IV je po prošnji dedičev v zapuščini dne 3. okt. 1917 umrle Ane Bracič, posestnice v Runtolih št. 1 na prodaj po javni dražbi kmetsko posestvo v Runtolih hišna štev. 1, obstoječe iz zemljišč v. št. 90 k. o. Arclin in v. št. 190 k. o. Forstwald (njive v izmeri 1 ha 90 a 98 m², travniki 2 ha 77 a 78 m², gozdi v izmeri 3 ha 72 a 18 m²) s pritiklino vred, (5 glav goveje živine, 3. svinje, krma, slama, vozi, sodi, pjug, brana itd.) za izkljucno ceno v znesku 16.400 K.

Dražba se bo vršila pondeljek, dne 26. no-vembra 1917 ob 8. uri predpoldne na licu mesta

v Runtolih št. 1. Ponudbe pod izkljucno ceno se ne sprejmejo. Dražbeno izkupilo je položiti v smislu dražbenih pogojev v reke sodnije. Vadij znaša 2000 K. Dražbene pogoje je mogoče vpregledati pri tej sodniji v sobi št. 11. Po sklenjeni dražbi zemljišč se bodo ravno tam tudi prodale potom prostovoljne sodne dražbe razne premičnine, kakor 1 koza, drva, različno orodje, kuhinjska oprava, 1 omara itd. Ponudbe pod izkljucno ceno se ne sprejmejo, kupnina se mora takoj plačati, premičnine pa se takoj ostraniti.

C. kr. okrajno sodišče v Celju, odd. IV., dne 11. novembra 1917. 877

Meier Jožef, Maribor, Bergstr. 16. kupuje orehove, jesenove, brestov-, lipove, topolove, jagnjedove hlode (plehe) in ves drugi mehki in trdi les, a le debla ter smerekovo skorjo. Ponudniki naj navedejo zahtevano ceno. 817

Sukanec (cvirn) takoj in proti primerni proviziji dobavlja tvrdka J. V. Hajdaš, Bedekovčina (Hrvatska.) 981

Nakup vina

za

deželno vzorno kletarstvo.

Zveza gospodarskih zadrug za Štajersko potrebuje za svojo deželno vzorno kletarstvo za preskrbo vojaških civilnih, bolniških in dobrodelnih zavodov večje množine

Ponudbe se naj čimprej, najpozneje pa do 1. dec. 1917 pošljejo z na-tančno navedbo množine, vrste, letnika ter cene vina za 100 l od oddajne postaje na deželno vzorno kletarstvo Zveze gospodarskih zadrug za Štaj. Gradec, Bismarckplatz št. 3. 988

Podpisujte VOJNO = 7. = POSOJILLO

poskrbite zase in za svoje drage, pristopajte k zavarovanju na vojno posojilo!

Že četrti zimo se bojujejo naši sinovi in bratje. Njih varstvo in njih brambi je namenjeno vojno posojilo. Njim moramo sedaj pomagati. Splošna brambna dolžnost tam zunaj, splošna dolžnost, podpisati vojno posojilo, tu doma!

Vojnska nam je prinesla občno draginjo, vojno posojilo odstrani njeni vzroke in jo omeji. Kdor podpiše vojno posojilo, olajša vsem težka bremena in nas približa miru.

Omahljivec podaljša vojsko, se pregeši proti celokupnosti in škoduje samemu sebi. Vojno posojilo je vsakemu posamezniku najvažnejši in najboljši način štedenja, zanj jamči vse državno premoženje, prinaša ti najvišje obresti in je prosto vsakega posebnega davka.

Vsakdo mora torej podpisati toliko vojnega posojila, kolikor le more. Kako? — Zavarovanje na vojno posojilo kaže vsakomur pravo pot.

Kdor hoče šediti v bodočnosti, more podpisati desti več vojnega posojila nego ima danes premoženja. S tem pa poskrbi tudi že za žene in otroke, za starše, za brate in sestre. Vojno posojilo odpplača po svoji želji v v 10 do 20 letih. Ako umrje poprej, dobe njegevi zapuščeni takoj celo vojno posojilo. Zavarovanje je dostopno vsem v enaki meri: narodu doma in vojakom na bojišču.

Tako zavarovanje se more skleniti pri c. kr. priv. življenski zavarovalnici Avstr. Feniks na Dunaju na temelju pogodb s c. k. avstr. vojaškim zakladem za vdove in sirote.

Važne prednosti zavarovanja so nizki prispevki brez razlike starosti, pristop do 60. leta, polna veljavnost tudi za slučaj smrti v vojni, polno obrestovanje posojila, nezapadnost premij od prvega hipu naprej.

Pri 10letnem plačevanju se plača za podpis vojnega posojila in za zavarovanje od vsakih K 1000 — vojnega posojila mesečno le K 6·80, pri 20letnem plačevanju mesečno le K 3·10. Neznatne premije se morejo plačevati tudi celo, pol in četrtnetno. Kdor razpolaga z večjo vsoto denarja, storii najbolje ako poravnava zavarovalnino za celo zavarovalno dobo naenkrat, ker je potem deležen največjih ugodnosti.

Zavarovanja na vojno posojilo do K 5.000 — se sprejemajo brez zdravniške preiskave, za višje zneske z dravniško preiskavo in pod posebnimi, zelo ugodnimi pogoji.

Za premijska plačila se sprejemajo tudi prejšnja vojna posojila.

Pojasnila dajajo in predloge sprejemajo deželna poslovalnica c. k. avstr. vojaškega zaklada za vdove in sirote, zavarovalni oddelki, Ljubljana, Franca Jožefa nabrežje 1, okrajne poslovalnice v vseh polit. okrajih in njih pobjlaščeni zaščitniki.

Vinogradniki pozori!

Na suho cepljene trte so na prodaj in sicer za leto 1918.

Kdor si želi za svoj vinograd lepo, močno, dobrovkoreninjeno, zdravo in sortirano cepljeno trte najboljših vrst? Cepljene trte se dobijo dveletne posebno močne in enoletne. Dobi se tudi lepo vkoreninjena bela šmarica. Cena trtov po dogovoru. Cepljene trte prodaja:

Franc Slodnjak, trtnar,
pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, p. Jurčinci
pri Ptiju, Štajersko.

Št. 3696
N. 2875

Razglas.

Stajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1918 stalne viničarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji za delo v ameriških vinogradih in drevesnicah v gojenju in sajenju sadonosnikov in sicer priredi te tečaje:

1. na deželnih sadjeh in vinarskih šoli v Mariboru.

2. na deželnih viničarskih šoli v Silberbergu pri Lipnici.

Ti tečaji se začnejo dne 15. februarja in se končajo s 1. decembrom 1918.

V Mariboru se sprejme 14. in v Silberbergu pa 26 viničarskih in posestniških sinov.

Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje, popolno hrano in mesečno plačo 10 K.

Izobrazba v teh kurzih je v prvi vrsti praktična, teoretična le v toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabnosti.

Za sprejem v te tečaje morajo prosilci vložiti koleka prošte prošnje najkasneje do dne 15. januarja 1918 na stajerski deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrecno povedati, v katero naštetiš šoli želi prosilec vstopiti in je treba priložiti:

1. dokaz, da je prosilec star 15 let,

2. spričevalo poštenega obnašanja, katere mora potrditi župnik,

3. zdravniško spričevalo, da je prosilec prest vsake nalezljive bolezni.

4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavzeti, da ostanejo od dne 15. februarja do dne 1. decembra 1918 nepretrgoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbe zadevajoče na redbe deželnih strokovnjakov.

V Gradeč, v oktobru 1917. (88 Kiemr.)

ŠTAJERSKI DEŽELNI ODBOR.

Konjski hlapec

z družino se takoj sprejme pri graščinskem oskrbniku v Gornjem Ptiju, p. Ptuj.

KUPIM

vsako množino jabolk, hrušk, zelja, repe, buč, kostanjev, orehov in želoda po najvišjih cenah.

Sprejemam vsako sredo in soboto v Mariboru, Koroška ulica št. 80, kjer se dobe ob teh dnevih tudi natančna pojasnila.

Franc Krepak,
posblažen nakupovalec sadja.

Medrevino (druk)

iz papirja, pisane in gladke, papirnate špago, ekle in žalome in usnjato ščitanko za podplate razpoljila na dobelo in drobno po najvišji cenji veletrgovina.

R. STERNECKI, Celje.

Vzročilnik se letos ne razpoljila.

Kotle za žganje in za kuhanje ter parjenje svinjske krme, slanmorešnice, mline i. t. d.

vse prvovrstno ima naprodaj

V. Kvartič,

Šoštanj štev. 130.

Specerijska in kolonialna trgovina

Na Ivan Ravnikar, Na
debelo! Celje

družno kupuje po najvišjih dnevnih cenah vsako množino pristne strdi, voska, kumne, Janeža, vinskega kamna in suhih gob.

VINSKIH SODOV

približno za 200 hl v meri od 56 l. do 15 hl proda K. KOVAČ, Stari trg pri Rakeku, Kranjsko.

Gnoj

za vlažno zemljo (apneni preparat) prodaja Zagdruga v Račah 100 kg po 2 K 80 h. Vreča mora kupec sam poslati. Tega dušičnatega gnojila se mora vzeti za oral najmanj 500 kg.

Sijajno bodočnost

imajo turške srečke in nove srečke avstr. Rdečega križa vsled njihove vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka sreča za zadene! Glavna debitka znašata čez

1,000.000 kron

Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpoljila brezplačno: Srčkevne zastopstvo 15. Ljubljana.

Od c. kr. urada za ljudsko prehrano legitimiran nakupovalec KAREL ROBAUS, Maribor, Koroška cesta št. 24. kupuje vsako množino zelja in repe. P. n. producenti se pozivajo, naj mu pošljajo svoje ponudbe pismeno ali ustmeno.

Devoljenja za pošiljanje, z katerimi je prevoz dovoljen, se preskrbijo

Milo (žajfa) za pranje

v trdih kosih, si zelo lahko vsak sam skuha dema. Natančno navedilo in pojasnilo za kuhanje takega mila (žajfe) za pranje pošljem vsakemu po povzetju za tri krene osmdeset vinarjev.

Karolina Poženel.
Idrija šev. 262. Kranjsko.

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg štev. 3, zraven gostilne „K. Črnega orla“ se pripreza na obilen obisk. Odprt cel dan. Vstopnina 20 h, otroci 20 v. Predstava trajas 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh delov sveta v naravnih velikosti, slikovite in resne. Za male dečke in malo igubne časa se vidi mnogo zanimivosti celoga sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panoramę“, pride zgod, ker so vedno nove predstave.

Čevlji

vsake vrste se izdelujejo po merilu, akc se minese usnje. Maribor, Grajska ulica št. 10.

